

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Sijoitusrahastojen osuudenomistajien ja pääoman kehitys Suomessa 2007 - 2013

Villstedt, Susanna

2014 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Sijoitusrahastojen osuudenomistajien ja pääoman kehitys Suomessa 2007 - 2013

Susanna Villstedt
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2014

Susanna Villstedt

Sijoitusrahastojen osuudenomistajien ja pääoman kehitys Suomessa 2007 - 2013

Vuosi 2014 Sivumäärä 43

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia sijoitusrahastojen osuudenomistajien ja pääoman kehitystä Suomessa vuosina 2007-2013. Tutkimus tehdään vertailemalla markkinaosuudeltaan suurimpia suomalaisia rahastoyhtiöitä.

Aikarajauksen näkökulmaksi on määritelty vuodet 2007-2013, sillä rahoitusmarkkinat kokivat suuria muutoksia tämän ajanjakson aikana. Teoriaosuus pohjautuu rahastosijoittamiseen liittyvään kirjallisuuteen, artikkeleihin sekä internet-lähteisiin. Päälähteenä käytetään Suomen Sijoitustutkimuksen ylläpitämää rahastoraporttia sekä Suomen Pankin tilastoja.

Teoriaosuudessa käydään läpi sijoitusrahastojen käsitteitä ja toimintaperiaatteita. Teoriapohjan avulla avataan tutkimuksessa käytetyt käsitteet, jotta lukijan on helpompi seurata tutkimusosiota. Lisäksi teoriaosuudessa käydään läpi Suomen ja hieman myös maailman sijoitusrahastomarkkinoita. Tutkimusosuudessa käydään läpi kahdeksan suomalaisen rahastoyhtiön osuudenomistajien ja rahastopääoman muutoksia viimeisen seitsemän vuoden aikana. Muutoksia analysoidaan markkinatilanteeseen peilaten. Tutkimuksessa käytetty aineisto on sekundaariaineistoa.

Tutkimuksessa selvisi, että tutkittava ajanjakso oli haastava, sillä tarkastelujakso oli pitkä ja markkinoilla oli poikkeuksellisen epävakaa tilanne. Tutkimuksessa saatiin kuitenkin selville, että markkinakehitys, nettolunastukset sekä rahastojen lukumäärä vaikuttavat sijoitusrahastopääoman määrään. Osuudenomistajien määrän kehitys oli myös vahvasti kytköksissä markkinoihin. Epävakaassa tilanteessa sijoittajat lunastavat rahojaan rahastoista normaalia enemmän ja luopuvat täten osuuksistaan.

Tutkimus auttaa lukijaa ymmärtämään markkinoiden muutoksien vaikutukset osuudenomistajien ja rahastopääoman määrään. Data-analyysin pohjalta saadut johtopäätökset ovat kattavia ja lukija tulee saamaan selkeän käsityksen osuudenomistajien ja rahastopääoman muutoksista.

Asiasanat sijoitusrahasto, osuudenomistaja, rahastopääoma, rahoitusmarkkinat, rahastosijoittaminen, nettolunastus

Villstedt, Susanna

The development in the number of owners of shares in mutual funds and the amount of fund capital in Finland 2007 - 2013

Year	2014	Pages	43
------	------	-------	----

The purpose of this thesis is to study mutual funds' shareholders and fund capital development in Finland between the years 2007 and 2013. The research has been conducted by comparing some of the biggest Finnish fund management companies.

The time frame for the study has been defined as between 2007 and 2013 as the investment markets experienced major changes during this period. These changes make the period unique for conducting the research. The theoretical section of the thesis is based on the extensive literature on fund investment, including articles and online sources. The main sources of data were the updated fund reporting provided by Investment Research Finland (Suomen Sijoitustutkimus) and statistics from the Bank of Finland (Suomen Pankki).

The thesis is divided into two main sections: the theoretical section and the research analysis. In the theoretical section, the thesis focuses on core concepts and policies for mutual funds. The main focus is on identifying and briefly discussing the concepts used in the thesis in order to make it easier for the reader to follow the analysis. In addition, the theoretical section focuses on the investment fund markets in Finland and the rest of the world.

The aim of the research analysis is to focus on trends in the number of shareholders and amount of fund capital during the period of 2007-2013 by studying data from eight different Finnish fund management companies. The changes are analyzed by comparing them with the market situation at the time. The data used in the analysis consists of secondary sources.

The study revealed that the selected time period was challenging, as it was relatively long and the market situation was remarkably unstable. Thus, this research uncovered that market development, net redemptions and the amount of funds, all had an impact on the amount of investment fund capital. The development in the number of shareholders was also strongly connected to the markets. In unstable market conditions investors seem to redeem the capital from the funds more often than they do in stable market conditions.

This thesis helps the reader to understand the effect of market changes in the number of shareholders and amount of fund capital. Based on the data analysis, the conclusions are comprehensive and provide the reader with a clear and concise understanding of the changes in the number of shareholders and amount of fund capital in a very particular market situation.

Keywords   mutual fund, shareholder, fund capital, investment markets, net redemption

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet.....	6
1.2	Aiheen rajaus ja tutkimus.....	7
1.3	Tutkimusmenetelmät.....	7
2	Rahastosijoittaminen.....	7
2.1	Sijoitusrahastot.....	8
2.2	Rahastopääoma.....	8
2.3	Osuudenomistajat.....	9
2.4	Rahastotyypit.....	9
2.5	Sijoitusrahastojen tuotto ja riski.....	9
3	Rahastosijoittaminen Suomessa ja maailmanlaajuisesti.....	10
3.1	Rahoitusmarkkinatilanne.....	11
3.2	Rahastoyhtiöt.....	12
4	Osuudenomistajien ja rahastopääoman kehityksen tutkimus.....	13
4.1	Vuosi 2007.....	16
4.1.1	Rahastoyhtiöiden vertailu.....	16
4.2	Vuosi 2008.....	17
4.2.1	Rahastoyhtiöiden vertailu.....	18
4.3	Vuosi 2009.....	20
4.3.1	Rahastoyhtiöiden vertailu.....	21
4.4	Vuosi 2010.....	22
4.4.1	Rahastoyhtiöiden vertailu.....	23
4.5	Vuosi 2011.....	24
4.5.1	Rahastoyhtiöiden vertailu.....	25
4.6	Vuosi 2012.....	27
4.6.1	Rahastoyhtiöiden vertailu.....	27
4.7	Vuosi 2013.....	29
4.7.1	Rahastoyhtiöiden vertailu.....	29
4.8	Yhteenveto.....	31
5	Johtopäätökset.....	37
	Lähteet.....	41
	Kuviot.....	42
	Taulukot.....	43

1 Johdanto

Sijoitusrahastot ovat kasvattaneet suosiotaan viime vuosina. Erilaisia sijoitusrahastoja on tullut lisää markkinoille. Suomeen rekisteröityihin sijoitusrahastojen rahastopääoma oli vuoden 2013 lopussa 75,1 miljardia euroa, joka oli uusi ennätys. Uutta pääomaa sijoitettiin rahastoihin yhteensä 4,7 miljardia euroa. Osakerahastoihin sijoitettiin nettomääräisesti kaikista eniten uutta pääomaa vuonna 2013, yhteensä 2,8 miljardi euroa. (Suomen Sijoitustutkimus 2013.)

Rahastosijoittaminen on tapa säästää rahaa, kun sijoittaja haluaa helposti seurattavan ja yksinkertaisen säästöratkaisun. Rahastosäästäminen on tapa saada tuottoa rahoille inflaatiota vastaan. Rahastosäästämisessä on myös riskinsä, joten sijoituksen tuotto ei ole kuitenkaan taattu. Säännöllisellä rahastosäästämisellä voi saada hyötyä sekä markkinoiden nousuista että laskuista. Markkinoiden laskiessa sijoittaja saa ostettua rahasto-osuuksia edullisemmalla hinnalla, ja kun kurssit kääntyvät nousuun, osuuksien arvot luonnollisesti nousevat, mikä tuottaa arvoa sijoittajalle.

Sijoitusrahastot ovat myös vaihtoehto niille sijoittajille, jotka haluavat hajauttaa varojaan. Hajauttamista voi tehdä monella eri tapaa. Hajauttamisen muotoja ovat esimerkiksi ajallinen, maantieteellinen ja toimialallinen. Hajauttamisella pienennetään mahdollista sijoittamiseen liittyvää riskiä. Erityisesti rahastot sopivat silloin, jos haluaa sijoittaa ulkomaille tai kohteisiin, joihin on vaikeaa sijoittaa suoraan. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi kehittyvät markkinat, joille on usein vaikea päästä sijoittamaan suoraan ilman kokemusta rahoitusalaista. (Pörsisäätiö 2012.)

1.1 Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet

Tutkimuksen taustalla on oma kiinnostukseni rahastosijoittamista kohtaan sekä halu kehittää omaa analyyttistä ajattelutapaa. Erilaisia sijoitusrahastoja on paljon ja valinnanvaraa on runsaasti. Tämän tutkimuksen tavoitteena on antaa lukijalle tietoa suomalaisten sijoitusrahastojen rahastopääoman ja osuudenomistajien määrien muutoksista ja näihin muutoksiin vaikuttavista tekijöistä. Kyseisten asioiden ymmärtäminen auttaa lukijaa ymmärtämään paremmin rahastosijoittamisen markkinatilannetta Suomessa.

Opinnäytetyössä tutkitaan sijoitusrahastojen pääoman ja osuudenomistajien kehitystä Suomessa vuosina 2007-2013. Tutkimus on onnistunut, mikäli tutkimus auttaa lukijaa ymmärtämään paremmin markkinoiden muutoksien vaikutuksista osuudenomistajien ja rahastopääoman määrään. Vuosi 2007 oli rahastopääoman kannalta huippuvuosi ja vuonna 2013 yhteenlaskettu pääoma nousi uusiin huippulukemiin.

1.2 Aiheen rajaus ja tutkimus

Sijoittamisesta löytyy paljon tutkimuksia ja kirjoituksia. Suomenkielisiä tutkimuksia sijoitusrahastoista löytyy lukumäärällisesti vähemmän kuin englanninkielisiä. Tähän asiaan vaikuttavat suomalaisten sijoitusrahastojen lyhyt historia sekä sijoitusmarkkinoiden kansainvälisyys.

Tässä opinnäytetyössä perehdytään erityisesti sijoitusrahastojen rahastopääomaan ja osuudenomistajien määrään. Lisäksi käydään läpi Suomen rahoitusmarkkinoita ja sitä, mitkä tekijät vaikuttavat juuri rahastopääoman ja osuudenomistajien määrän muutokseen. Tarkastelua rajataan siten, että tutkimuksessa vertaillaan markkinaosuuksiltaan kahdeksan suurimman suomalaisen rahastoyhtiön rahastoissa tapahtuneita muutoksia vuosina 2007 - 2013. Tutkimuksessa otetaan huomioon rahastojen lukumäärän, pääoman ja osuudenomistajien kehitys. Tarkasteluajanjaksoksi valittiin tämä kyseinen jakso, sillä huippuvuoden 2007 jälkeen rahastopääoman ja osuudenomistajien määrät laskivat rajusti. Vuoden 2007 jälkeen koettiin rahoitusmarkkinoilla finanssikriisi, joka sai markkinoilla aikaan suuria muutoksia ja rahastojen arvot laskivat rajusti. Vuonna 2013 tilanne näyttää taas muuttuneen ja esimerkiksi rahastopääoma on noussut Suomessa uusiin huippulukemiinsa.

1.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusosiossa käytettävät tiedot on saatu pääosin Suomen Sijoitustutkimuksen julkaisemista rahastoraporteista. Lisäksi toinen tiedon lähde tutkimuksessa on Suomen Pankin julkaisemat vuosikatsaukset ja muut tilastot. Näistä kyseisistä lähteistä saadaan kattavasti kerättyä tietoa tutkittavasti asiasta. Tutkimuksessa käytetään sekundaariaineistoa ja tarkoituksena on olemassa olevan tiedon analysointi ja tiedon kerääminen yhteen paikkaan. Omaa havaintoaineistoa tutkimuksessa ei käytetä. Tutkimuksessa pyritään saamaan vastauksia tutkimuskysymyksen olemassa olevien aineistojen pohjalta.

2 Rahastosijoittaminen

Rahastosijoittaminen on vaihtoehtoinen sijoitusmuoto niille sijoittajille, joilla ei välttämättä ole kiinnostusta tai aikaa seurata säännöllisesti osakemarkkinoiden kehitystä. Rahastosijoittaminen mahdollistaa hajauttamisen, esimerkiksi pienillä sijoitusvaroilla se on yksi tapa saada monipuolinen osakesalkku. Rahastosijoittaminen on myös keino kerätä varallisuutta pörssisijoituksia varten. Sen sijaan, että sijoittaja pitäisi rahat säästötilillä pankissa, sijoittaja voi aloittaa rahastoilla kuukausisäästäminen. Tällä voidaan mahdollisesti estää inflaation vaikutukset. (Hämäläinen 2005, 83-84.)

Yksinkertaistettuna sijoitusrahaston toimintaperiaate on se, että rahastoon sijoittaneiden varoja kerätään yhteen paikkaan ja ne sijoitetaan moniin eri arvopapereihin, jotka muodostavat sijoitusrahaston. Rahastoihin sijoittamisen pääideana on aktiivinen omaisuudenhoito.

2.1 Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastolla tarkoitetaan rahastoa, joka koostuu arvopapereista ja rahaston varat on hajautettu useisiin eri sijoituskohteisiin. Rahastoyhtiön tehtävänä on hajauttaa sijoittajien varat ja lisäksi sijoitusrahasto jaetaan rahasto-osuuksiin. Rahasto-osuudet ovat keskenään samansuuruisia. Kyseisistä rahasto-osuuksista muodostuu rahastopääoma. (Pörssisäätiö 2012.)

Sijoitusrahaston yksi ominaisuus on se, että sijoitetut rahat voi yksinkertaisesti muuttaa rahaksi. Toisin sanoen sijoitusrahastot ovat käteisen jälkeen yksi likvideimmistä sijoittamisen muodoista. Yleensä sijoittaja saa rahat omalle tililleen muutamassa pankkipäivässä niin halutessaan. Lisäksi sijoitusrahastoja on monenlaisia, jokaiselle sijoittajalle löytyy sopiva vaihtoehto. Riskinsietokyky on keskeisesti vaikuttava tekijä sopivaa sijoitusrahastoa valittaessa. Lisäksi sijoitusaika vaikuttaa. Mikäli sijoittaja tarvitsee sijoitetut rahat käyttöönsä nopealla aikataululla, on syytä valita sellainen rahasto, jossa on paras todennäköisyys saada tuottoa lyhyellä aikavälillä. Lyhyen koron rahastoissa tuotto ei yleensä ole korkea, mutta sen sijaan se on yleensä tasainen. Pienempi riski vaikuttaa tuottoprosenttiin. Yleensä lyhyen aikavälin sijoitukseen suositellaan korkorahastoja. Sijoittajan halutessa korkeampia tuottoja pidemmällä aikavälillä, suositellaan yleensä osakerahastoja. Osakerahastoissa on usein enemmän riskejä kuin korkorahastoissa. Riski aiheuttaa aina epävarmuutta sijoitettujen varojen tuotosta sekä pääoman säilymisestä.

2.2 Rahastopääoma

Rahastopääoma muodostuu sijoitusrahaston rahasto-osuuksista. Rahastopääoman varianssia aiheuttavat osuudenomistajien tekemät merkinnät ja lunastukset. Luonnollisesti rahastopääomaan vaikuttaa myös sen sijoituskohteiden arvonmuutokset. Arvonmuutoksilla tarkoitetaan muutoksia sijoitusmarkkinoilla esimerkiksi pörssikurssien muutoksia. (Pörssisäätiö 2012.)

Sijoitusrahastojen rahastopääoma on rahastosijoittajien omaisuutta. Rahastoyhtiö ei omista sijoitusrahastoa. Rahastoyhtiön tehtävänä on hallinnoida rahastoa. Rahastopääoma on jaettu rahasto-osuuksiin ja yhden osuuden hinta on sijoituksien tämän hetkinen markkina-arvo jaettuina rahasto-osuuksilla.

Lisäksi on olemassa sijoitusrahastoja, joiden rahasto-osuudet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena pörssissä. Näitä kutsutaan ETF-rahastoiksi (Exchange Trade Fund). ETF-osuuksien

hinta määräytyy kysynnän ja tarjonnan mukaisesti, eli niillä käydään kauppaa samalla tavalla kuin osakkeilla. (Alfred Berg 2012.)

2.3 Osuudenomistajat

Rahaston osuudenomistajia ovat muun muassa rahastoon sijoittaneet yksityishenkilöt, yritykset, yhteisöt ja säätiöt. Rahastoissa oleva varallisuus jakaantuu omistajien kesken siinä suhteessa miten ne ovat sijoittaneet varallisuuttaan kyseiseen rahastoon. (Pörssisäätiö 2012.)

Kokonaisuudessaan rahaston omistus- ja hallinnointirakenne koostuu osuudenomistajista, rahastoyhtiöstä sekä sijoitusrahastosta (Möttölä 2008, 22).

2.4 Rahastotyypit

Rahastoja voidaan ryhmitellä erilaisin perustein. Usein rahastot ryhmitellään niiden sijoituskohteiden valinnan sekä voitonjaon mukaan. Sijoituskohteiden valinnan perusteella rahastot jaotellaan osakerahastoihin, pitkän- ja lyhyen koron rahastoihin, yhdistelmärahastoihin sekä erikoissijoitusrahastoihin. Nimensä mukaan osakerahastot sijoittavat osakkeisiin ja ovat näin myös kaikista riskipitoisimpia rahastoja. Lyhyen koron rahastot ovat kaikista vähiten riskipitoisia ja sijoittavat korkoa tuottaviin arvopapereihin kuten esimerkiksi pankkien, valtion tai yritysten liikkeelle laskemiin korkoinstrumentteihin. Lyhyen koron rahastot sijoittavat arvopapereihin joiden juoksuaika on alle vuoden. Pitkän koron rahastot sen sijaan sijoittavat arvopapereihin joiden juoksuaika on yli vuoden. Sijoituskohteena voivat olla esimerkiksi joukkovelkakirjat. Riski on pitkän koron rahastoissa hieman isompi kuin lyhyen koron rahastoissa, mutta riski on silti pienempi kuin osakerahastoissa. Yhdistelmärahastot ovat taas näiden kaikkien rahastotyyppien kombinaatio. Yhdistelmärahastot sijoittavat sekä osake- että korkomarkkinoille. Yhdistelmärahastoissa riski on yleensä pienempi kuin osakerahastoissa, sillä rahastot sijoittavat myös korkomarkkinoihin. Erityissijoitusrahastot sijoittavat pelkästään tiettyihin toimialoihin tai maantieteelliselle alueelle. (Puttonen & Kivisaari 1997, 42-43; Nordnet 2013.)

2.5 Sijoitusrahastojen tuotto ja riski

Sijoitusrahastojen sijoitusten tuotto muodostaa rahaston tuoton. Sijoitusten tuotot koostuvat koroista, osingoista sekä rahaston sijoituskohteiden arvonmuutoksista. Rahastojen tuotonjako voi perustua muun muassa kahdenlaisiin rahasto-osuuksiin. Rahasto-osuudet ovat nimeltään tuotto- ja kasvuosuus. Kasvuosuudet ovat yleensä yksityishenkilöiden merkitsemiä rahasto-osuuksia. Kasvuosuuksien tuotto kasvattaa osuuden arvoa ja tuottoa ei jaeta kasvuosuuksien omistajille. Tuotto-osuuksien omistajille jaetaan sen sijaan vuotuinen tuotto. Tuoton jakaminen omistajille vähentää kyseisen tuoton verran omistajien rahasto-osuuden arvoa. (Pörssisäätiö 2012.)

Sijoituskohteiden riskit muodostavat rahaston riskit. Rahastoilla on omat säännöt, minkä mukaisesti ne saavat tehdä sijoituspäätöksiä. Rahaston pitää aina hajauttaa sijoitukset eri kohteisiin, jotta rahaston riski saadaan mahdollisimman pieneksi. Rahastojen riskinottoa säädelään monilla eri säännöillä. Sääntöjen tarkoituksena on estää liian suuret sijoitukset yhteen sijoituskohteeseen. Tarkoituksena on, että onnistuneet sijoitukset korvaavat epäonnistuneiden sijoitusten tappiot. Rahaston tuotto-odotukset ovat suhteessa riskiin. Suuri riski mahdollistaa myös suuret tuotot. Sijoituksissa on otettava aina huomioon se, että ilman riskiä ei voi myöskään yleensä saada korkeaa tuottoprosenttia. Sijoitusrahastojen riskit jaetaan muutama eri luokkaan. (Pörssisäätiö 2012.)

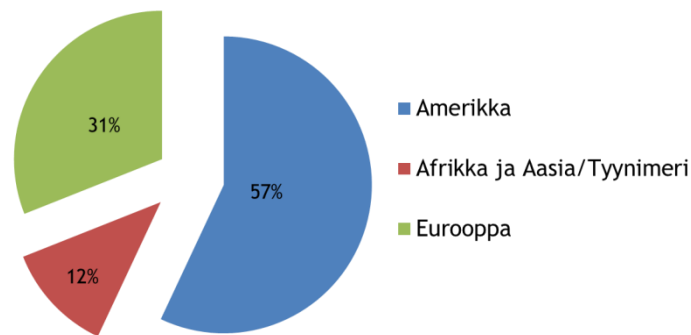
3 Rahastosijoittaminen Suomessa ja maailmanlaajuisesti

Vuonna 1987 perustettiin ensimmäiset suomalaiset sijoitusrahastot (Puttonen ym. 1997, 23). Suomalaisille rahastoille on aina asetettu rajat toiminnalle ja kyseiset säännöt on määritelty sijoitusrahastolaissa (Nordnet 2013). Kaikilla sijoitusrahastoilla, jotka on rekisteröity Suomeen, on rahastoesite sekä Rahoitustarkastuksen vahvistamat säännöt (Nordnet 2013). Tämän lisäksi sijoitusrahastojen toimintaa säätelee sijoitusrahastolaki.

Vuonna 2013 700 000 suomalaisella oli rahastosijoituksia. Suomeen oli rekisteröity yli kolmekymmentä rahastoyhtiötä. Kotimaisia sijoitusrahastoja oli noin 518 kappaletta. Vuonna 2013 myös sijoitusrahastojen pääoma nousi uusiin huippulukemiin. Uusi ennätys oli 75,1 miljardia euroa. (Finanssialan Keskusliitto 2014.)

Maailmanlaajuisessa vertailussa sijoitusrahastojen pääoma jakautuu seuraavan kuvion mukaisesti. Kuviosta nähdään, että volyymiltaan suurimmat markkinat sijaitsevat Amerikassa ja toiseksi suurimmat markkinat olivat Euroopassa. Euroopassa volyymi on melkein puolet pienempi kuin Amerikassa. Kuvio on tehty vuoden 2013 kolmannen kvartaalin tilastotietojen mukaan. (Investment Company Institute 2014.)

Sijoitusrahastojen pääoman jakautuminen maailmanlaajuisesti

Kuvio 1: Sijoitusrahastojen pääoman jakautuminen maailmanlaajuisesti (ICI 2014)

Euroopassa oli vuoden 2013 syyskuun lopussa yhteensä 55 277 sijoitusrahastoa. Eniten rahastoja lukumäärältään oli Luxemburgissa, Ranskassa, Saksassa sekä Irlannissa. Suomessa sijoitusrahastoja oli EFAMAN tilastojen mukaan 488 kappaletta. Seuraavassa taulukossa on esitetty sijoitusrahastojen määrät Euroopassa. Taulukossa on esitetty Euroopan maat, joissa on ollut eniten sijoitusrahastoja sekä vertailun vuoksi myös Suomi, jossa on lukumäärältään vähemmän sijoitusrahastoja. Muihin Pohjoismaihin verrattuna Suomi kulkee samassa linjassa. Esimerkiksi Ruotsissa oli 560 sijoitusrahastoa ja Norjassa 573 kappaletta. (EFAMA 2014).

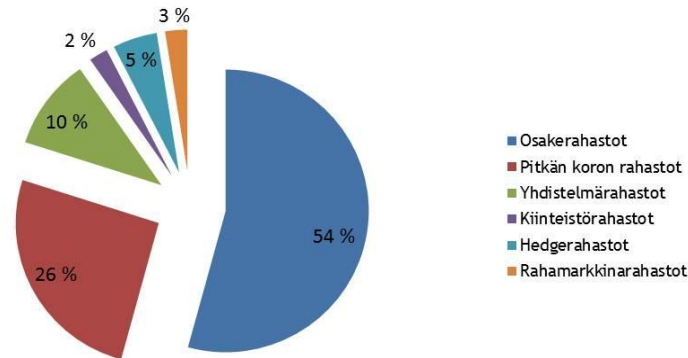
Maa	Sijoitusrahastot (lukumäärä)
Luxemburg	13 607
Ranska	11 504
Saksa	6057
Irlanti	5538
Suomi	488

Taulukko 1: Sijoitusrahastot Euroopassa (EFAMA 2014)

3.1 Rahoitusmarkkinatilanne

Suomeen rekisteröityjä sijoitusrahastoja oli marraskuussa 2013 yhteensä 518 kappaletta. Eri rahastotyyppien osuudet on esitelty seuraavassa kuviossa. Kuvioista huomataan, että Suomeen rekisteröidyistä sijoitusrahastoista osakerahastoja on eniten ja seuraavaksi yleisin rahastotyyppi on pitkän koron rahastot. (Suomen Pankki 2013b.)

Suomalaisten sijoitusrahastojen osuudet rahastotyypeittäin

Kuvio 2: Sijoitusrahastojen lukumäärät rahastotyypeittäin (Suomen Pankki 2013b)

Markkinatilanteeltaan vuosi 2013 oli Suomelle kohtalaisen suotuisa. Finanssialan Keskusliiton analyttikon Elina Salmisen mukaan keskuspankkien elvyttävän rahapolitiikan jatkuminen sekä osakekurssien vahva nousu, tekivät vuodesta hyvän osakemarkkinoiden kannalta. Sen sijaan korkosijoittajien näkökulmasta, vuosi 2013 oli Salmisen mukaan erittäin haasteellinen. (Finanssialan Keskusliitto 2014).

3.2 Rahastoyhtiöt

Suomen Pankin ylläpitämästä sijoitusrahastolistasta löytyy yhteensä kolmekymmentä rahastoyhtiötä, jotka ovat rekisteröineet sijoitusrahastoja Suomeen. Tässä opinnäytetyössä käytetään 21.11.2013 päivitettyä listaa. (Suomen Pankki 2013a.) Listassa olevat rahastoyhtiöt ovat:

1. Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy
2. Danske Invest Rahastoyhtiö Oy
3. Aktia Fondbolag Ab
4. eQ Rahastoyhtiö Oy
5. OP-Rahastoyhtiö Oy
6. Evli-Rahastoyhtiö Oy
7. SEB Fondbolag Finland Ab
8. Fondbolaget Fondita Ab
9. Alfred Berg Rahastoyhtiö Oy
10. FIM Varainhoito Oy
11. Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj

12. Handelsbanken Fondbolag Ab
13. Ålandsbanken Fondbolag Ab
14. Alexandria Rahastoyhtiö Oy
15. LähiTapiola Varainhoito Oy
16. Quorum Rahastoyhtiö Oy
17. Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy
18. UB Rahastoyhtiö Oy
19. Aurejärvi Varainhoito Oy
20. Eufex Rahastohallinto Oy
21. Dividend House Oy
22. Finlandia Rahastoyhtiö Oy
23. PYN Rahastoyhtiö Oy
24. Fourton Oy
25. Estlander & Partners Rahastoyhtiö Oy
26. AJ Rahastoyhtiö Oy
27. JOM Rahastoyhtiö Oy
28. Helsinki Capital Partners Rahastoyhtiö Oy
29. Titanium Rahastoyhtiö Oy
30. Finnreit Rahastoyhtiö Oy

Rahastoyhtiö on aina osakeyhtiömuotoinen. Rahastoyhtiön tehtävänä on hoitaa sijoitusrahaston sijoitustoimintaa sekä sen hallintoa. Yhdellä rahastoyhtiöllä voi olla monia eri rahastoja. Rahastoyhtiö ei omista sijoitusrahastoja ja sen tehtävä on olla hallinnollinen toimija. Sijoitusrahastoissa oleva varallisuus ei ole rahastoyhtiön omaisuutta. Tällä suojataan rahastoon sijoitettavien varoja. Sijoittajat eivät ole vastuussa rahastoyhtiön omien varojen hoitoon liittyvästä riskistä. Sijoitusrahaston varallisuutta ei pysty ulosmittaamaan rahastoyhtiön veloista. Pankit ja pankkiiriliikkeet ovat usein sijoitusrahastojen perustajia, sillä rahastoyhtiöllä on vähimmäispääomavaatimus. (Puttonen ym. 1997, 28)

4 Osuudenomistajien ja rahastopääoman kehityksen tutkimus

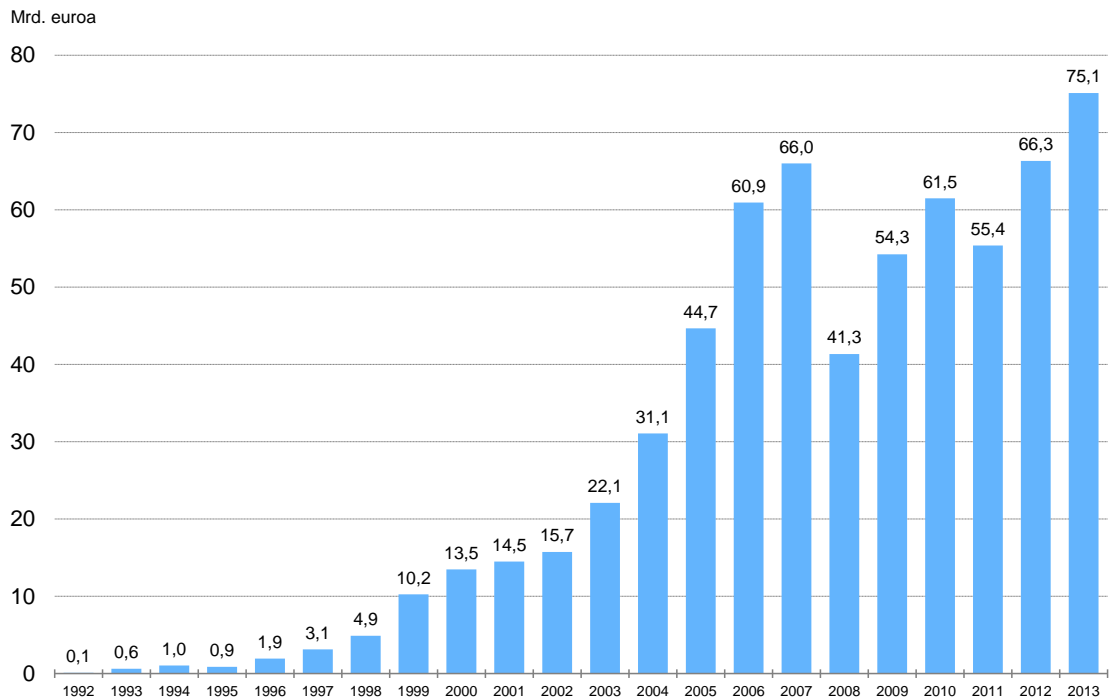
Tutkimuksessa analysoidaan vuosina 2007 - 2013 välillä tapahtuneita muutoksia ja tavoitteena on löytää niihin johtaneita syitä. Tässä opinnäytetyössä vertaillaan kahdeksan suurimman rahastoyhtiön rahastopääoman ja osuudenomistajien muutoksia. Myös rahastoyhtiöiden rahastolukumääriä käytetään apuna tutkimuksessa. Seuraavaksi mainitut rahastoyhtiöt ovat markkinaosuudeltaan suurimpia. Nämä yhtiöt ovat Nordea Funds Oy, OP-Rahastoyhtiö Oy, Danske Invest Rahastoyhtiö Oy, Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy, Evli-Rahastoyhtiö Oy, SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy, Aktia Rahastoyhtiö Oy sekä LähiTapiola Varainhoito Oy. Seuraavassa kuviossa

on Suomen Sijoitustutkimuksen tammikuussa 2014 julkaisema kuvio rahastoyhtiöiden markkinaosuuksista.

RAHASTOYHTIÖ	Rahastopääoma MEUR	Markkina- Osuus	sija	Muutos vuoden al.	Nettomerkinät 1kk / MEUR	Osuudenom. lkm.	Nettomerkinät vuoden al. MEUR
Aktia Rahastoyhtiö Oy	2 980,50	4,0 %	7	-0,2 %	-21,0	155 658	121,9
Alexandria Rahastoyhtiö Oy	107,57	0,1 %	20	-0,7 %	7,6	4 028	-488,9
Alfred Berg Rahastoyhtiö Oy	457,25	0,6 %	17	-0,2 %	-15,0	5 326	-140,4
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	10 237,13	13,6 %	3	0,0 %	98,7	344 627	565,2
eQ Rahastoyhtiö Oy	1 150,37	1,5 %	11	0,8 %	58,1	9 924	41,4
Eveli-Rahastoyhtiö Oy	4 045,81	5,4 %	4	0,6 %	46,9	16 306	613,6
FIM Varainhoito Oy	1 435,93	1,9 %	9	-0,5 %	-49,2	61 996	-177,8
Fondita Rahastoyhtiö Oy	771,67	1,0 %	13	0,2 %	2,5	2 125	84,2
Fourton Oy	635,11	0,8 %	15	0,1 %	0,0	842	22,1
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	4 045,68	5,4 %	5	-1,8 %	77,1	234 636	-1 055,7
Nordea Funds Oy	24 067,05	32,0 %	1	2,6 %	137,5	1 296 692	3 070,1
OP-Rahastoyhtiö Oy	14 386,70	19,2 %	2	1,2 %	124,2	620 787	1 935,5
PYN Rahastoyhtiö Oy	238,37	0,3 %	19	0,1 %	2,2	1 929	19,1
Quorum Rahastoyhtiö Oy	13,07	0,0 %	21	0,0 %	0,2	70	0,9
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	3 294,01	4,4 %	6	-2,1 %	-70,5	82 186	-909,0
Seligson & Co	1 321,11	1,8 %	10	0,1 %	-4,7	75 805	88,9
Sp-Rahastoyhtiö Oy	934,14	1,2 %	12	0,1 %	19,2	103 757	109,8
Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy	609,69	0,8 %	16	0,2 %	-19,0	2 145	181,0
LähiTapiola Varainhoito Oy	2 972,80	4,0 %	8	0,3 %	-6,8	70 071	358,5
UB Rahastoyhtiö Oy	363,82	0,5 %	18	0,1 %	4,4	2 046	75,6
Ålandsbanken Rahastoyhtiö Oy	656,94	0,9 %	14	0,1 %	18,5	24 891	107,9
YHTEENSÄ	74 724,71	99,5 %			411,0	3 115 847	4 624,1

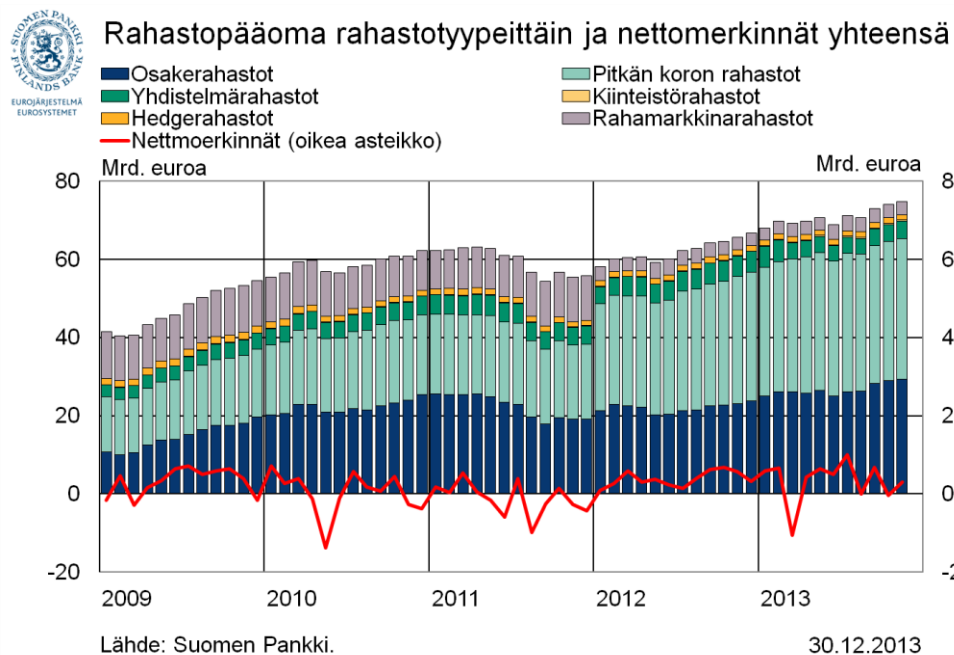
Kuvio 3: FK:n kotimaisten jäsenyhteisöjen markkinaosuudet (Suomen Sijoitustutkimus 2014)

Markkinakehitys ja nettolunastukset vaikuttavat rahastopääoman määrään. Seuraavasta kuviossa esitetään rahastopääoman muutoksia suomalaisissa sijoitusrahastoissa vuodesta 1992 lähtien. Kuviossa nähdään että vuosi 2013 oli huippuvuosi suomalaisissa rahastomarkkinoissa. Vuonna 2007 alkoi suuret muutokset rahamarkkinoilla. Maailmanlaajuinen talouskriisi sai kunnolla alkunsa 2008 ja talouskriisi romahdutti arvopaperimarkkinat ja tämä näkyy seuraavassa kuviossa selvästi. Rahastopääoma suomalaisissa sijoitusrahastoissa romahti huomattavasti. Rahastopääoman muutos vuodesta 2007 vuoteen 2008 oli -37%.

Kuvio 4: Rahastopääoma suomalaisissa sijoitusrahastoissa (Finanssialan Keskusliitto 2013)

Seuraavassa kuviossa on esitetty rahastopääoman jakautuminen rahastotyypeittäin sekä näiden nettomerkinnot vuosina 2009 - 2013. Kuvioista nähdään, että tällä aikavälillä eri rahastotyyppien pääomassa on tapahtunut paljon vaihtelua. Vaihtelua ovat aiheuttaneet erityisesti epävakaa rahoitusmarkkinatilanne. Nettomerkinnot ovat välillä olleet myös negatiivisia.

Kuvio 5: Rahastopääoma rahastotyypeittäin ja nettomerkinnot yhteensä (Suomen Pankki 2013)

4.1 Vuosi 2007

Vuonna 2007 koettiin subprime-asuntolainakriisi, joka aiheutti epäluottamusta rahoitussektoria kohtaan. Rahastoyhtiöihin tämä ei suoraan vaikuttanut, koska rahastojen varallisuus on erillään rahastoyhtiön taseista. Kriisi vaikutti eniten sijoittajiin, sillä kriisillä oli suora vaikutus sijoitettujen varojen määrään ja tuottoihin. Kyseinen kriisi vaikutti erityisesti vähärisimpiin arvopapereihin laskien näiden arvoa. Nettomerkinnot korko- ja osakerahastoihin laskivat ja nettomerkinnot olivat negatiiviset vuoden 2007 kolmannella vuosineljänneksellä. Alkuvuonna 2007 tilanne oli päinvastainen. Uutta pääomaa sijoitettiin eniten korkorahastoihin ja nettomerkinnot olivat kasvussa. Subprime-kriisi alkoi vaikuttaa Suomen markkinoihin loppukesästä. (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2008a.)

4.1.1 Rahastoyhtiöiden vertailu

Osuudenomistajia oli Suomeen rekisteröidyissä rahastoyhtiöissä eniten Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy:llä. Nordealla osuudenomistajia oli lukumäärältään vuoden lopussa 978 559. Toiseksi eniten osuudenomistajia oli OP-Rahastoyhtiö Oy:llä, jolla oli yhteensä 544 641 osuudenomistajaa. Kolmantena oli Sampo Rahastoyhtiö Oy, jolla oli 428 163 osuudenomistajaa. Suomalaisilla sijoitusrahastoilla oli osuudenomistajia yhteensä 2,5 miljoonaa. (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2008b.)

Rahastopääomaa oli eniten Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy:llä. Rahastopääoma oli vuoden lopussa 20 119,9 miljoonaa euroa. Toiseksi eniten pääomaa oli OP-Rahastoyhtiö Oy:llä, jolla rahastopääoma oli yhteensä 14 102,4 miljoonaa euroa. Kolmantena oli Sampo Rahastoyhtiö Oy, jolla oli rahastopääomaa 12 008,4 miljoonaa euroa. Lisäksi Danske Capitalilla oli 562 miljoonaa euroa rahastopääomaa. Danske Capitalin rahastojen kotipaikka ei ole Suomi, joten tämän takia se on laitettu erikseen ja tietoa osuudenomistajien määrästä ei ole laitettu taulukkoon. Rahastopääomaa oli yhteensä kotimaisissa sijoitusrahastoissa 66 miljardia euroa. (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2008b.)

Tanskalainen Danske Bank ilmoitti Sampo Pankin ostamisesta vuoden 2006 loppupuolella, joten nimenvaihdos on vielä tässä vaiheessa kesken. Kauppa vahvistettiin helmikuussa 2007, kun pankki sai viranomaisvahvistuksen kaupasta. Danske Bank-konserniin liitettiin kaupan johdosta myös useita sijoituspalveluyrityksiä, kuten Mandatum Omaisuudenhoito Oy, Sampo Rahastoyhtiö, Mandatum & Co Oy sekä Mandatum Pankkiiriliike Oy. (Danske Bank 2014.)

Seuraavassa taulukossa on esitelty markkinaosuudeltaan suurimpien rahastoyhtiöiden osuudenomistajat ja rahastopääoma. Danske Bankin oston takia taulukossa on myös huomioitu eriteltynä Danske Capitalin sekä Sampo Rahastoyhtiön sijoitusrahastot.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajat (kpl)	Rahastopääoma (MEUR)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	978 559	20 119,9
OP-Rahastoyhtiö Oy	544 641	14 102,4
Sampo Rahastoyhtiö Oy	428 163	12 008,4
Danske Capital, Sampo Pankki Oyj	-	562,0
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	170 357	1 831,5
Evli-Rahastoyhtiö Oy	21 919	2 836,5
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	54 669	3 745,0
Aktia Rahastoyhtiö Oy	125 056	1 900,7
Tapiola Varainhoito Oy	31 572	1 435,8

Taulukko 2: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2007 (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry 2008)

Vuonna 2007 Suomeen rekisteröityjä sijoitusrahastoja oli vuoden lopussa yhteensä 501 kpl (Suomen Pankki 2014a). Seuraavassa taulukossa on esitelty sijoitusrahastojen lukumäärät pervertailtava rahastoyhtiö. Taulukossa käy ilmi, että eniten sijoitusrahastoja on Nordea Rahastoyhtiö Suomella. Sampo Rahastoyhtiöllä on toiseksi eniten rahastoja, kun mukaan lasketaan Danske Capitalin ja Mandatumin rahastot. Kolmanneksi eniten sijoitusrahastoja on lukumäärällisesti OP-Rahastoyhtiöllä.

Rahastoyhtiö	Sijoitusrahastot (lkm)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	72
OP-Rahastoyhtiö Oy	57
Sampo Rahastoyhtiö Oy (Danske Capital & Mandatum)	28 7 & 36
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	41
Evli-Rahastoyhtiö Oy	33
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	52
Aktia Rahastoyhtiö Oy	23
Tapiola Varainhoito Oy	23

Taulukko 3: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2007 (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2008)

4.2 Vuosi 2008

Vuonna 2008 finanssikriisi vaikutti vahvasti rahoitusmarkkinoihin. Kriisi vaikutti pörssikursseihin ympäri maailmaa. Sijoittajat reagoivat markkinoiden muutoksiin ja muun muassa kotimaisten sijoitusrahastojen kokonaisrahastopääoma laski. Vuoden 2008 lopussa rahastopääomaa oli yhteensä 41,3 miljardia euroa. Rahastopääoma oli siis laskenut vuoden 2007 lopusta 37,4 %, kun rahastopääoma oli vuoden 2007 lopussa 66 miljardia euroa. Osuudenomistajia oli vuoden lopussa yhteensä noin 2,3 miljoonaa. Vuoden 2007 lopussa vastaava luku oli 2,5 miljoonaa, eli myös osuudenomistajien määrä oli laskenut. (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2009a.)

Finanssikriisin käännekohtia olivat isojen Yhdysvaltaisten rahoitusyhtiöiden konkurssit vuonna 2008. Maaliskuussa Bear Stearns meni konkurssiin, Yhdysvaltojen hallitus teki kuitenkin vaaditut pelastustoimet ja organisoï yrityksen myynnin eteenpäin. Hallituksen pelastustoimet loivat uskoa markkinoille, mutta uusi järkytys kohtasi markkinat kun Lehman Brothers meni konkurssiin syyskuussa. Lehman Brothersin konkurssi sai aikaan suuren paniikin markkinoilla. Paniikki levisi myös muualle maailmaan. Konkurssi osoitti sen, että rahoitusmarkkinoilla oli otettu isoja riskejä ja järjestelmän monimutkaisuus ja monisäikeisyys, johti siihen, että yhden suuren pankin kaatuminen vaikutti niin vahvasti muihinkin. (Holmström 2010.)

4.2.1 Rahastoyhtiöiden vertailu

Osuudenomistajia oli Suomeen rekisteröidyissä rahastoyhtiöissä eniten Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy:llä. Nordealla osuudenomistajia oli lukumäärältään vuoden lopussa 911 327. Vuonna 2007 Nordeassa oli osuudenomistajia yhteensä 978 559, eli määrä oli laskenut yli 70 000 osuudenomistajalla. Toiseksi eniten osuudenomistajia oli OP-Rahastoyhtiö Oy:llä, jolla oli yhteensä 483 361. Vuonna 2007 OP-Rahastoyhtiöllä oli 544 641 osuudenomistajaa, eli määrä oli laskenut 61 280 osuudenomistajalla. Kolmantena oli Sampo Rahastoyhtiö Oy, jolla oli 349 534. Vuonna 2007 vastaava lukumäärä oli 428 163 osuudenomistajaa, eli myös Sampo Rahastoyhtiön osuudenomistajamäärät olivat laskeneet. Suomalaisilla sijoitusrahastoilla oli osuudenomistajia yhteensä 2,3 miljoonaa. (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2009b.)

Rahastopääomaa oli eniten Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy:llä. Rahastopääoma oli vuoden lopussa 10 409,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2007 vastaava luku oli 20 119,9 miljoonaa euroa. Tässä huomataan suuri muutos. Rahastopääoma oli laskenut Nordea Rahastoyhtiössä vuodessa 48,2%. Toiseksi eniten pääomaa oli OP-Rahastoyhtiö Oy:llä, jolla rahastopääoma oli yhteensä 9 292,9 miljoonaa euroa. Vastaava luku oli vuonna 2007 14 102,4 miljoonaa euroa. OP:lla rahastopääoma laski 34,1 %. Kolmanneksi eniten rahastopääomaa oli Sampo Rahastoyhtiö Oy, jolla oli rahastopääomaa 7 326,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2007 rahastopääomaa oli 12 008,4 miljoonaa euroa. Lukuja tarkasteltaessa huomataan, että myös tässä yhtiössä on rahastopääoman määrä laskenut. Prosentuaalisesti Sampo Rahastoyhtiön rahastopääoma oli laskenut

39%. Lisäksi Danske Capitalilla oli 204,8 miljoonaa euroa rahastopääomaa. Vuonna 2007 rahastopääomaa oli 562 miljoonaa euroa rahastopääomaa. Danske Capitalin rahastojen kotipaikka ei ole Suomi, joten tämän takia se on laitettu erikseen ja tietoa osuudenomistajien määrästä ei ole laitettu taulukkoon. (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2009b.)

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajat (kpl)	Rahastopääoma (MEUR)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	911 327	10 409,6
OP-Rahastoyhtiö Oy	483 361	9 292,9
Danske Capital, Sampo Pankki Oyj	-	204,8
Sampo Rahastoyhtiö Oy	349 534	7 326,8
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	176 230	1 004,0
Evli-Rahastoyhtiö Oy	17 373	1 962,3
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	64 252	4 145,0
Aktia Rahastoyhtiö Oy	121 115	1 522,1
Tapiola Varainhoito Oy	34 101	1 026,0

Taulukko 4: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2008 (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2009)

Seuraavassa taulukossa käydään läpi osuudenomistajien ja rahastopääoman muutosprosentti vuodesta 2007 vuoteen 2008. Tuloksista huomataan, että lähes kaikkien rahastoyhtiöiden osuudenomistajien ja rahastopääoman määrät olivat laskeneet. Poikkeuksia oli muutamia. Handelsbanken, SEB ja Tapiolaan on tullut vuoden aikana lisää osuudenomistajia. SEB:in osuudenomistajien määrä oli kasvanut jopa 17%. Rahastopääoman muutos oli myös suurelta osalta negatiivista, mutta SEB:in rahastopääoma nousi 10,68 %. SEB oli ainoa rahastoyhtiö, jonka kokonaisrahastopääoma nousi. Osasyynä tähän positiiviseen kehitykseen on se, että uudet osuudenomistajat tuovat luonnollisesti lisää pääomaa, mikä markkinoista huolimatta nostatti rahastopääomaan määrää edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi SEB:in hallinnoivien sijoitusrahastojen yhteismäärä nousi yhdellä kappaleella.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajien muutos-% vuodessa	Rahastopääoman muutos-% vuodessa
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	-6,87 %	-48,26 %
OP-Rahastoyhtiö Oy	-11,25 %	-34,10 %
Sampo Rahastoyhtiö Oy	-18,36 %	-38,99 %
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	+ 3,45 %	-45,18 %
Evli-Rahastoyhtiö Oy	-20,74 %	-30,82 %
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	+17,53 %	+10,68 %

Aktia Rahastoyhtiö Oy	-3,15 %	-19,92 %
Tapiola Varainhoito Oy	+8,01 %	-28,54 %

Taulukko 5: Muutosprosentit vuodesta 2007 vuoteen 2008

Suomeen rekisteröityjä sijoitusrahastoja oli vuonna 2008 yhteensä 497 kpl, tässä luvussa on huomioitu myös markkinarahastot (Suomen Pankki 2014a). Nordean rahastojen lukumäärä nousi. Vuonna 2007 rahastoja oli 72 ja vuonna 2008 lopussa 82, eli 10 kappaletta enemmän. OP piti sijoitusrahastojen määrän samana. Danske Capitalin ja Sampo Rahastoyhtiön yhteenlaskettujen rahastojen määrä pysyi samana. Handelsbanken lisäsi rahastojen määrää, muutos vuodesta 2007 vuoteen 2008 oli 10 sijoitusrahastoa. Evlillä oli vuoden 2008 lopussa yhteensä 31 rahastoa, mikä on 2 vähemmän kuin vuosi sitten. SEB:lle tuli yksi rahasto lisää. Aktia ja Tapiola lisäsi rahastoja muutamalla kappaleella. Seuraavassa taulukossa on sijoitusrahastojen määrät vuonna 2008.

Rahastoyhtiö	Sijoitusrahastot (kpl)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	82
OP-Rahastoyhtiö Oy	57
Danske Capital, Sampo Pankki Oyj	61
Sampo Rahastoyhtiö Oy	18
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	51
Evli-Rahastoyhtiö Oy	31
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	53
Aktia Rahastoyhtiö Oy	26
Tapiola Varainhoito Oy	25

Taulukko 6: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2008 (Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2009)

4.3 Vuosi 2009

Vuonna 2009 koettiin suuri taantuma. Taantuma oli maailmanlaajuinen ja ensimmäinen globalisoituneen maailmantalouden kriisi. Maailman kokonaistuotannon pitkään jatkunut kasvu pysähtyi vuonna 2009. Vuosina 2007-2008 alkanut rahoitus- ja finanssikriisi olivat pääsyyt talouskriisille, mutta taantuma ulottui myös maihin, joissa ei finanssi- tai rahoituskriisiä ollut. (Pohjola 2011, 238-239.)

Rahastopääoma lähti uudelleen kasvuun vuonna 2009. Vuoden 2008 pohjalukemista saatiin kasvua ja rahastopääoma kotimaisissa sijoitusrahastoissa oli vuoden lopussa yhteensä 54,25 miljardia euroa. Vuonna 2008 rahastopääoma oli 41,3 miljardia euroa, joten kasvua oli noin 31 %. Finanssikriisin vaikutukset näkyivät kuitenkin vielä 2009 rahoitusmarkkinoilla. Kriisiä yritettiin hoitaa erilaisten tukitoimien avulla. Erilaisia tukitoimia olivat muun muassa raha- ja

finanssipolitiikan sekä rahoitusmarkkinapolitiikan keinot. Osuudenomistajia oli vuonna 2009 2,5 miljoonaa, eli määrä oli noussut takaisin vuoden 2007 tasolle. (Finanssialan Keskusliitto 2010; Suvanto & Virolainen 2010, 60.)

4.3.1 Rahastoyhtiöiden vertailu

Vuonna 2009 Nordea Rahastoyhtiö oli edelleen johtava rahastoyhtiö Suomen rahastomarkkinoilla. Osuudenomistajia oli yhteensä noin 966 000 ja rahastopääomaa oli vuoden lopussa noin 13 700 miljoonaa euroa. Rahastopääoman määrä nousi vuoden aikana 31 % ja osuudenomistajien määrä nousi lähes 6 %. OP-Rahastoyhtiö oli edellisvuosien tapaan toiseksi suurin rahastoyhtiö. OP:lla osuudenomistajien ja rahastopääoman määrä nousi suhteessa enemmän kuin Nordealla. Osuudenomistajien määrä nousi 9,21 % ja rahastopääoman määrä nousi 36,78 %. Sampo Rahastoyhtiö oli myös vuonna 2009 kolmanneksi suurin rahastoyhtiö. Seuraavassa taulukossa on esitelty kahdeksan suurimman rahastoyhtiön osuudenomistajat ja rahastopääoman määrä vuonna 2009.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajat (kpl)	Rahastopääoma (MEUR)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	965 688	13 681,51
OP-Rahastoyhtiö Oy	527 873	12 710,82
Danske Capital, Sampo Pankki Oyj Sampo Rahastoyhtiö Oy	354 421	9 054,92
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	195 344	1 934,46
Evli-Rahastoyhtiö Oy	14 943	2 400,98
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	79 615	4 056,38
Aktia Rahastoyhtiö Oy	127 704	1 966,66
Tapiola Varainhoito Oy	44 832	1 594,21

Taulukko 7: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2009 (Finanssialan Keskusliitto 2009)

Seuraavassa taulukossa on esitelty osuudenomistajien ja rahastopääoman muutosprosentit vuonna 2009. Suurin nousija vuonna 2009 oli Tapiola Varainhoito Oy, jonka osuudenomistajien määrä nousi 31,47 %. Tapiolan yhteenlaskettu rahastopääoma nousi myös 55,38 %. Myös Handelsbanken Rahastoyhtiön luvut nousivat vuonna 2009. Osuudenomistajien määrä kasvoi 10,85 prosentilla ja rahastopääoman arvo nousi 92,68 prosentilla, mikä oli kaikista korkein kasvuprosentti verrattaessa kahdeksaa suurinta rahastoyhtiötä. SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö oli ainoa rahastoyhtiö, minkä rahastopääoma laski vuonna 2009. Rahastopääoma laski 2,14 %. Laskua aiheuttaa esimerkiksi se, että SEB sijoitusrahastojen yhteenlaskettu lukumäärä väheni vuonna 2009. SEB:llä oli vuonna 2008 53 sijoitusrahastoa ja vuonna 2009 sijoitusrahastoja oli yhteensä vain 50. Evli-Rahastoyhtiö oli sen sijaan ainoa rahastoyhtiö, jonka osuudenomistaji-

en määrä laski. Laskua osuudenomistajien määrässä oli yhteensä 13,99 %. Tästä huolimatta Evli-Rahastoyhtiön rahastopääoma nousi 22,36 prosentilla.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajien muutos-% vuodessa	Rahastopääoman muutos-% vuodessa
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	+5,97 %	+31,43 %
OP-Rahastoyhtiö Oy	+9,21 %	+36,78 %
Sampo Rahastoyhtiö Oy	+1,40 %	+23,59 %
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	+10,85 %	+92,68 %
Evli-Rahastoyhtiö Oy	-13,99 %	+22,36 %
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	+23,91 %	-2,14 %
Aktia Rahastoyhtiö Oy	+5,44 %	+29,21 %
Tapiola Varainhoito Oy	+31,47 %	+55,38 %

Taulukko 8: Muutosprosentit vuodesta 2008 vuoteen 2009

Sijoitusrahastoja oli vuonna 2009 yhteensä 488 kappaletta (Suomen Pankki 2010). Tässä on huomioitu myös markkinarahastot. Seuraavassa taulukossa on esitelty sijoitusrahastojen määrät rahastoyhtiöittäin. Kolmen suurimman rahastoyhtiön sijoitusrahastojen määrässä ei tapahtunut suuria muutoksia. SEB Gyllenberg Rahastoyhtiöllä oli suurin muutos sijoitusrahastojen määrässä, mutta muutos vuodesta 2008 vuoteen 2009 oli vain 3 sijoitusrahastoa vähemmän. Rahastoyhtiöt pitivät siis sijoitusrahastojen yhteenlasketut määrät samoina. Muutokset olivat 1-2 rahaston luokkaa.

Rahastoyhtiö	Sijoitusrahastot (kpl)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	83
OP-Rahastoyhtiö Oy	58
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	61
Sampo Rahastoyhtiö Oy	18
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	49
Evli-Rahastoyhtiö Oy	30
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	50
Aktia Rahastoyhtiö Oy	26
Tapiola Varainhoito Oy	26

Taulukko 9: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2009 (Finanssialan keskusliitto 2009)

4.4 Vuosi 2010

Vuoden 2010 lopussa rahastopääomaa oli rahastoissa yhteensä 61,5 miljardia euroa. Rahastopääoma kasvoi vuodesta 2009 13,3 %. Rahastopääoman kasvu perustui markkinakehityksen

suuntaan, joka oli positiivinen. Rahastosijoittajia kiinnostivat eniten osake- ja pitkän koron rahastot. Kehittyvät markkinat olivat suurimman kiinnostuksen kohteena. Osake- ja pitkän koron rahastoihin tehtiin eniten nettomerkitöjä. Lunastuksia tehtiin nettomääräisesti eniten lyhyen koron rahastoista. Myös osuudenomistajien määrä nousi vuodesta 2009. Sijoitusrahas- toissa oli osuudenomistajia vuoden lopussa yhteensä 2,7 miljoonaa. Vuonna 2010 markkinat näyttävät rauhoittuneen, mutta epävarmuutta löytyy silti vieläkin. Lisääntynyt informaatio ja tiedonlähteiden moninaisuus sekä nopea tiedonkulku ovat muuttaneet markkinoiden luonnet- ta ailahtelevammaksi. Sijoittajat reagoivat yhä nopeammin muutoksiin markkinoissa. (Finanssialan Keskusliitto 2011.)

4.4.1 Rahastoyhtiöiden vertailu

Osuudenomistajia oli eniten Nordea Rahastoyhtiöllä, OP-Rahastoyhtiöllä ja Sampo Rahastoyhtiöllä. Vuonna 2010 Nordea Rahastoyhtiö oli 80,42 % suurempi verrattuna OP-Rahastoyhtiöön puhuttaessa osuudenomistajien määrästä. Prosenttimäärä on laskettu seuraavalla laskukaavalla $[(1001043 * 100 / 554 845) - 100]$. Rahastopääomaa verratessa Nordea Rahastoyhtiö oli vain 11% suurempi OP-Rahastoyhtiöön verrattuna. Laskukaava on $[(16003,56 * 100 / 14 417,13) - 100]$. Rahastopääoma jakautui siis suhteessa tasaisemmin rahastoyhtiöiden kesken, kuin osuudenomistajat. Ero suurimman ja pienimmän vertailussa olevan rahastoyhtiön välillä oli 14 193,16 miljoonaa euroa. Osuudenomistajia oli taas suurimmalla rahastoyhtiöllä 983 546 kappaletta enemmän kuin pienimmällä. Vähiten osuudenomistajia oli Evli-Rahastoyhtiöllä ja vähiten rahastopääomaa oli Tapiola Varainhoito Oy:llä. Rahastopääoma ja osuudenomistajien määrät eivät siis mene täysin käsi kädessä. Seuraavassa taulukossa on lueteltu vertailtavien rahastoyhtiöiden osuudenomistajat ja rahastopääoma. Osuudenomistajat ovat kappalemäärinä ja rahastopääoman yksikkö on miljoona euroa.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajat (kpl)	Rahastopääoma (MEUR)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	1 001 043	16 003,56
OP-Rahastoyhtiö Oy	554 845	14 417,13
Sampo Rahastoyhtiö Oy	358 204	9 060,73
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	218 234	3 059,13
Evli-Rahastoyhtiö Oy	17 497	3 064,01
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	76 159	3 568,07
Aktia Rahastoyhtiö Oy	134 367	2 310,35
Tapiola Varainhoito Oy	50 872	1 810,40

Taulukko 10: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2010 (Finanssialan Keskusliitto 2010)

Seuraavassa taulukossa on esitelty osuudenomistajien ja rahastopääoman muutosprosentit vuodesta 2009 vuoteen 2010. Pääsääntöisesti osuudenomistajien ja rahastopääoman määrät kasvoivat vuonna 2010. Yksi poikkeus oli. Esimerkiksi SEB Gyllenberg Rahastoyhtiön osuudenomistajien määrä laski 0,57 % ja rahastopääoma laski 12,04 %. SEB oli ainoa yhtiö, jonka rahastopääoma laski vuonna 2010.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajien muutos-% vuodessa	Rahastopääoman muutos-% vuodessa
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	+ 3,66 %	+ 16,97 %
OP-Rahastoyhtiö Oy	+ 5,11 %	+ 13,42 %
Sampo Rahastoyhtiö Oy	+ 1,07 %	+ 0,06 %
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	+ 11,72 %	+ 58,14 %
Evli-Rahastoyhtiö Oy	+ 17,09 %	+ 27,61 %
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	- 0,57 %	- 12,04 %
Aktia Rahastoyhtiö Oy	+ 5,22 %	+ 17,48 %
Tapiola Varainhoito Oy	+ 13,47 %	+ 13,56 %

Taulukko 11: Muutosprosentit vuodesta 2009 vuoteen 2010

Sijoitusrahastoja oli vuonna 2010 rekisteröity Suomeen 510 kpl (Suomen Pankki 2011). Seuraavassa taulukossa on esitelty sijoitusrahastojen kappalemäärät rahastoyhtiöittäin. Poikkeuksena vuonna 2010 oli se, että Sampo Rahastoyhtiöllä oli toiseksi eniten sijoitusrahastoja. Aikaisempina vuosina Sampo Rahastoyhtiöllä on ollut kolmanneksi eniten rahastoja. Vuonna 2010 monet rahastoyhtiöt lisäsivät sijoitusrahastojen määrää. Esimerkiksi Nordea Rahastoyhtiöllä oli vuonna 2009 83 sijoitusrahastoa ja vuonna 2010 91 sijoitusrahastoa, eli yhteensä 8 rahastoa enemmän.

Rahastoyhtiö	Sijoitusrahastot (kpl)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	91
OP-Rahastoyhtiö Oy	64
Sampo Rahastoyhtiö Oy	71
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	51
Evli-Rahastoyhtiö Oy	31
SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy	50
Aktia Rahastoyhtiö Oy	26
Tapiola Varainhoito Oy	26

Taulukko 12: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2010 (Finanssialan Keskusliitto 2010)

4.5 Vuosi 2011

Finanssikriisi varjosti edelleen vuotta 2011. Maailmantalouden epävarmuus jatkui myös vuonna 2011. Suomen sijoitusrahastomarkkinoiden tilanne oli kuitenkin kohtalaisen hyvä. Vuoden lopussa rahastopääomaa oli yhteensä 55,4 miljardia euroa. Rahastopääoman määrä laski vuodesta 2010. Vuonna 2010 rahastopääoma oli yhteensä 61,5 miljardia euroa, eli laskua oli noin 11%. Vuonna 2011 sijoittajat sijoittivat eniten lyhyen koron rahastoihin, yhdistelmärahastoihin sekä niin kutsuttuihin vaihtoehtoisiiin rahastoihin. Eniten lunastuksia tehtiin kehittyviin markkinoihin kohdistuvista osakerahastoista. Markkinoiden epävakaus on johtanut siihen, että sijoittajat ovat sijoittaneet varansa mahdollisimman vähäriskisiin rahastoihin. Euroopan talousongelmat ja poliittiset liikkeet vaikuttivat eniten sijoittajiin vuonna 2011. (Suomen Sijoitustutkimus 2012.)

4.5.1 Rahastoyhtiöiden vertailu

Vuonna 2011 osuudenomistajia ja rahastopääomaa oli jälleen eniten Nordea Rahastoyhtiöllä. Nordea Rahastoyhtiö oli toisena olevaa OP-Rahastoyhtiötä 79,88 % suurempi osuudenomistajiltaan ja 27 % suurempi rahastopääomaa verratessa. Laskukaavana käytettiin osuudenomistajia verratessa $[(958\ 554 * 100 / 532\ 890) - 100]$ ja rahastopääoman kohdalla $[(14\ 569,80 * 100 / 11\ 470,38) - 100]$. Myös OP-Rahastoyhtiö ja Danske Invest Rahastoyhtiö säilyttivät asemansa. Huomioitavaa vuonna 2011 oli se, että Sampo Rahastoyhtiö muuttui Danske Invest Rahastoyhtiöksi, kun Danske Bank osti Sampo Pankin. Lisäksi SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö teki nimenmuutokset. Jatkossa yhtiön nimet ovat SEB Varainhoito Suomi Oy ja SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy. Seuraavassa taulukossa on esitelty osuudenomistajien ja rahastopääoman määrä rahastoyhtiöittäin.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajat (kpl)	Rahastopääoma (MEUR)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	958 554	14 569,80
OP-Rahastoyhtiö Oy	532 890	11 470,38
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	347 624	7 832,48
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	218 698	3 334,88
Evli-Rahastoyhtiö Oy	15 115	2 812,71
SEB Varainhoito Suomi Oy	84 027	4 275,37
Aktia Rahastoyhtiö Oy	137 811	2 215,15
Tapiola Varainhoito Oy	52 993	1 667,29

Taulukko 13: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2011 (Finanssialan Keskusliitto 2011)

Seuraavassa taulukossa käydään läpi osuudenomistajien ja rahastopääoman muutosprosentteja vuonna 2011. Taulukosta nähdään, että vuonna 2011 kehitys oli laskeva. Isojen rahastoyhtiöiden muutokset olivat negatiivisia, kun taas muutama pienemmän rahastoyhtiön muutos oli

positiivinen. Kolmesta suurimmasta rahastoyhtiöstä OP-Rahastoyhtiö koki suurimman laskun rahastopääoman määrässä, eli rahastopääoman määrä laski vuodesta 2010 vuoteen 2011 yhteensä 20,44 %. Myös Danske Invest Rahastoyhtiön rahastopääoma laski huomattavasti. Handelsbanken Rahastoyhtiön ja SEB Varainhoito Suomi Oy:n osuudenomistajien ja rahastopääoman määrä nousi vuonna 2011. SEB Varainhoito Suomi Oy:n rahastopääoma nousi jopa 19,82 %. Aktia Rahastoyhtiö sen sijaan kasvatti osuudenomistajien määrää, mutta rahastopääoma laski hieman.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajien muutos-% vuodessa	Rahastopääoman muutos-% vuodessa
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	- 4,24 %	- 8,96 %
OP-Rahastoyhtiö Oy	- 3,96 %	- 20,44 %
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	- 2,95 %	- 13,56 %
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	+ 0,21 %	+ 9,01 %
Evli-Rahastoyhtiö Oy	- 13,61 %	- 8,20 %
SEB Varainhoito Oy	+ 10,33 %	+ 19,82 %
Aktia Rahastoyhtiö Oy	+ 2,56 %	- 4,12 %
Tapiola Varainhoito Oy	+ 4,17 %	- 7,90 %

Taulukko 14: Muutosprosentit vuodesta 2010 vuoteen 2011

Sijoitusrahastoja oli vuonna 2011 yhteensä 518 kpl (Suomen Pankki 2012, 46). Rahastojen määrä nousi siis hieman vuodesta 2010. Seuraavassa taulukossa on esitelty sijoitusrahastojen lukumäärät rahastoyhtiöittäin. Nordea Rahastoyhtiön sijoitusrahastojen määrä nousi vuonna 2011. Vuonna 2010 sijoitusrahastoja oli 91 ja nyt vuonna 2011 106, eli rahastoja oli tullut yhteismäärältään lisää 15. OP-Rahastoyhtiöllä ja Danske Invest Rahastoyhtiöllä oli saman verran sijoitusrahastoja, eli nämä kaksi olivat jaetulla toisella sijalla. Vähiten rahastoja oli Evli-Rahastoyhtiöllä ja Aktia Rahastoyhtiöllä.

Rahastoyhtiö	Sijoitusrahastot (kpl)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	106
OP-Rahastoyhtiö Oy	65
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	65
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	51
Evli-Rahastoyhtiö Oy	29
SEB Varainhoito Suomi Oy	50
Aktia Rahastoyhtiö Oy	29
Tapiola Varainhoito Oy	30

Taulukko 15: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2011 (Finanssialan Keskusliitto 2011)

4.6 Vuosi 2012

Vuonna 2012 suomalaisilla sijoitusrahastoilla meni yleiseen taloustilanteeseen nähden hyvin. Euroopan keskuspankin elvytystoimet rauhoittivat markkinoita vaikka euroalue olikin edelleen taantumassa. Rahastopääoman määrä nousi ja luvut alkoivat olla jo lähellä finanssikriisiä edeltäviä vuosia. Sijoittajat sijoittivat uutta pääomaa tasaisesti koko vuoden ajan ja uutta pääomaa tuli joka kuukausi enemmän kuin mitä lunastuksia tehtiin. Yhteensä pääomaa oli vuoden 2012 lopussa 66,3 miljardia euroa. Rahastopääoman määrä kasvoi vuoden aikana noin 20%. Vuonna 2012 eniten sijoitettua rahastopääomaa oli osakerahastoissa sekä pitkän koron rahastoissa. (Suomen Sijoitustutkimus 2013.) Osuudenomistajia oli suomalaisissa sijoitusrahastoissa vuoden 2012 lopussa yhteensä 2 816 858 (Suomen Sijoitustutkimus 2012.).

Sijoitusmarkkinoiden tilanne oli kokonaisuudessaan suotuisa vuonna 2012. Maailmantaloudessa ilmapiiriin vaikuttivat vielä huolet euroalueen taantumasta, Kiinan talouskasvun hidastumisesta sekä Japanin talouden epävarmuudesta. Näistä huolimatta sijoitusten arvon kehitys oli huomattavasti parempi kuin vuonna 2011. (Suomen Pankki 2013b, 27.)

4.6.1 Rahastoyhtiöiden vertailu

Vuonna 2012 Nordea Rahastoyhtiö piti edelleen asemansa suurimpana rahastoyhtiönä. OP-Rahastoyhtiö ja Danske Invest Rahastoyhtiö pitivät kummatkin paikkansa kolmen suurimman rahastoyhtiön joukossa. Evli-Rahastoyhtiöllä oli myös vuonna 2012 vähiten osuudenomistajia, eli 15 411 kappaletta. Tapiola Varainhoidolla oli vähiten rahastopääomaa. Seuraavassa taulukossa on esitelty rahastoyhtiöiden osuudenomistajat ja rahastopääoma.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajat (kpl)	Rahastopääoma (MEUR)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	1 102 764	19 545,32
OP-Rahastoyhtiö Oy	552 562	11 947,65
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	358 968	9056,04
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	220 480	4776,16
Evli-Rahastoyhtiö Oy	15 411	3181,97
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	98 783	4287,11
Aktia Rahastoyhtiö Oy	148 395	2759,64
Tapiola Varainhoito Oy	63 249	2403,71

Taulukko 16: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2012 (Finanssialan Keskusliitto 2012)

Alla olevassa taulukossa on kirjattu osuudenomistajien ja rahastopääoman muutosprosentit. Muutos vuodesta 2011 vuoteen 2012 on ollut positiivinen. Kaikkien rahastoyhtiöiden osuuden-

omistajien määrät nousivat ja myös rahastopääoma lisääntyi kaikilla rahastoyhtiöillä. Taulukosta nähdään, että osuudenomistajien määrä kasvoi eniten Tapiola Varainhoito Oy:llä sekä SEB Rahastoyhtiöllä. Vähiten nousua oli Handelsbankenilla, jossa kasvua oli vain 0,69 %. Rahastopääoma kasvoi eniten Tapiola Varainhoidolla sekä Handelsbankenilla. Vähiten kasvua rahastopääomassa oli SEB Rahastoyhtiöllä, jossa rahastopääoma kasvoi vuoden aikana vain 0,27 %. Myös OP-Rahastoyhtiöllä oli suhteellisen vähän rahastopääoman kasvua vuoden aikana. Muutosprosentti oli 4,16 %.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajien muutos-% vuodessa	Rahastopääoman muutos-% vuodessa
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	+ 15,04 %	+ 34,15 %
OP-Rahastoyhtiö Oy	+ 3,69 %	+ 4,16 %
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	+ 3,26 %	+ 15,62 %
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	+ 0,69 %	+ 43,22 %
Evli-Rahastoyhtiö Oy	+ 1,96 %	+ 13,13 %
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	+ 17,56 %	+ 0,27 %
Aktia Rahastoyhtiö Oy	+ 7,6 %	+ 24,58 %
Tapiola Varainhoito Oy	+ 19,35 %	+ 44,17 %

Taulukko 17: Muutosprosentit vuonna 2012

Sijoitusrahastoja oli Suomessa vuonna 2012 yhteensä 527 kpl (Suomen Pankki 2013b, 39). Nordea Rahastoyhtiön sijoitusrahastojen lukumäärää laskettiin neljällä kappaleella. Nordealta tämä oli suunniteltu ja strateginen päätös (Nordea 2012). Vuonna 2012 sijoitusrahastoja oli yhteensä 102 kappaletta ja vuonna 2011 vastaava määrä oli 106 kappaletta. OP-Rahastoyhtiön sijoitusrahastojen määrä pysyi samana kuin vuonna 2011. Danske Invest Rahastoyhtiön sijoitusrahastojen määrä nousi kahdella. Seuraavassa taulukossa on kerrottu sijoitusrahastojen lukumäärät vuonna 2012.

Rahastoyhtiö	Sijoitusrahastot (kpl)
Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy	102
OP-Rahastoyhtiö Oy	65
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	67
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	54
Evli-Rahastoyhtiö Oy	27
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	49
Aktia Rahastoyhtiö Oy	31
Tapiola Varainhoito Oy	31

Taulukko 18: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2012 (Finanssialan Keskusliitto 2012)

4.7 Vuosi 2013

Vuonna 2013 sijoitusrahastojen markkinakehitys oli edelleen positiivinen ja keskuspankit elvyttivät edelleen markkinoita rahapolitiikan keinoin. Lisäksi osakekurssit olivat vuonna 2013 vahvassa nousussa. Rahastopääomaa oli sijoitusrahastoissa yhteensä 75,1 miljardia euroa, mikä on uusi ennätys sijoitusrahastomarkkinoilla. Uutta pääomaa sijoitettiin eniten osakerahastoihin. (Suomen Sijoitustutkimus 2014.)

4.7.1 Rahastoyhtiöiden vertailu

Seuraavassa taulukossa on esitelty osuudenomistajien lukumäärä ja rahastopääoma rahastoyhtiöittäin. Nordea Funds Oy:llä oli eniten osuudenomistajia ja rahastopääomaa. Ero oli selkeä markkinaosuudeltaan toiseksi suurimpaan yhtiöön eli OP-Rahastoyhtiöön verrattuna. Huomioitavaa taulukossa on se, että Handelsbanken Rahastoyhtiöllä ja Evli-Rahastoyhtiöllä oli melkein sama markkinaosuus, eroa rahastopääomassa oli vain vähän. Osuudenomistajien lukumääriä vertaillessa Handelsbanken Rahastoyhtiöllä oli reilusti enemmän osuudenomistajia kuin Evli-Rahastoyhtiöllä. Taulukossa on myös huomioitu Nordea Rahastoyhtiön nimenmuutos. Uusi nimi on Nordea Funds Oy. Lisäksi Tapiola Varainhoito Oy teki muutoksia vuonna 2013. Uusi nimi on LähiTapiola Varainhoito Oy. Nimenmuutos tehtiin LähiTapiola-fusion myötä (LähiTapiola 2013).

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajat (kpl)	Rahastopääoma (MEUR)
Nordea Funds Oy	1 296 692	24 067,05
OP-Rahastoyhtiö Oy	620 787	14 386,70
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	344 627	10 237,13
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	234 636	4 045,68
Evli-Rahastoyhtiö Oy	16 306	4 045,81
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	82 186	3 294,01
Aktia Rahastoyhtiö Oy	155 658	2 980,50
LähiTapiola Varainhoito Oy	70 071	2 972,80

Taulukko 19: Rahastoyhtiöiden osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2013 (Finanssialan Keskusliitto ry 2013)

Seuraavassa taulukossa on osuudenomistajien ja rahastopääoman muutosprosentit vuodesta 2012 vuoteen 2013. Osuudenomistajien kasvua oli eniten Nordea Funds:lla ja OP-Rahastoyhtiöllä. Sen sijaan Danske Invest Rahastoyhtiö menetti osuudenomistajia 4 prosentin verran. Danske Invest Rahastoyhtiön rahastopääoman määrä kasvoi kuitenkin 13,04 %. SEB Rahastoyhtiö oli poikkeus vuonna 2013. SEB Rahastoyhtiön osuudenomistajien sekä rahasto-

pääoman määrä laskivat rajusi. Osuudenomistajien määrä laski 16,80 % ja rahastopääoman määrä laski 23,16 %.

Rahastoyhtiö	Osuudenomistajien muutos-% vuodessa	Rahastopääoman muutos-% vuodessa
Nordea Funds Oy	+ 17,59 %	+ 23,13 %
OP-Rahastoyhtiö Oy	+ 12,35 %	+ 20,41 %
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	- 4,00 %	+ 13,04 %
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	+ 6,42 %	- 15,29 %
Evli-Rahastoyhtiö Oy	+ 5,81 %	+ 27,15 %
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	- 16,80 %	- 23,16 %
Aktia Rahastoyhtiö Oy	+ 4,89 %	+ 8,00 %
LähiTapiola Varainhoito Oy	+ 10,79 %	+ 23,68 %

Taulukko 20: Muutosprosentit vuodesta 2012 vuoteen 2013

Alla olevassa taulukossa on sijoitusrahastojen lukumäärät vuonna 2013. Nordea Funds Oy:lla oli eniten sijoitusrahastoja. Toiseksi eniten rahastoja oli Danske Invest Rahastoyhtiöllä. OP-Rahastoyhtiöllä oli vuonna 2013 kolmanneksi eniten sijoitusrahastoja. Ero sijoitusrahastojen kappalemäärissä Danske Invest Rahastoyhtiön ja OP-Rahastoyhtiön välillä oli 11. Luku on koh-talaisen suuri, kun vertaa aikaisempien vuosien tilannetta.

Rahastoyhtiö	Sijoitusrahastot (kpl)
Nordea Funds Oy	83
OP-Rahastoyhtiö Oy	58
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	69
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	41
Evli-Rahastoyhtiö Oy	28
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	46
Aktia Rahastoyhtiö Oy	22
LähiTapiola Varainhoito Oy	31

Taulukko 21: Sijoitusrahastojen lukumäärät vuonna 2013 (Finanssialan Keskusliitto 2013)

Vuoden 2013 lopussa oli yhteensä 517 Suomeen rekisteröityä sijoitusrahastoa. Tähän lukuun on huomioitu myös markkinarahastot. Vuoden aikana lopetettiin yhteensä 39 sijoitusrahastoa. Suurin osa muutoksista johtui erinäisistä fuusiojärjestelyistä, eli rahastoja sulautettiin toisiinsa. Sijoitusrahastojen kokonaismäärä laski, toisin sanoen niiden yhteenlaskettu lukumäärä väheni kymmenellä kappaleella. Tämä oli suuri muutos verrattuna aikaisempien vuosien muutoksiin. (Suomen Pankki 2014b.)

4.8 Yhteenveto

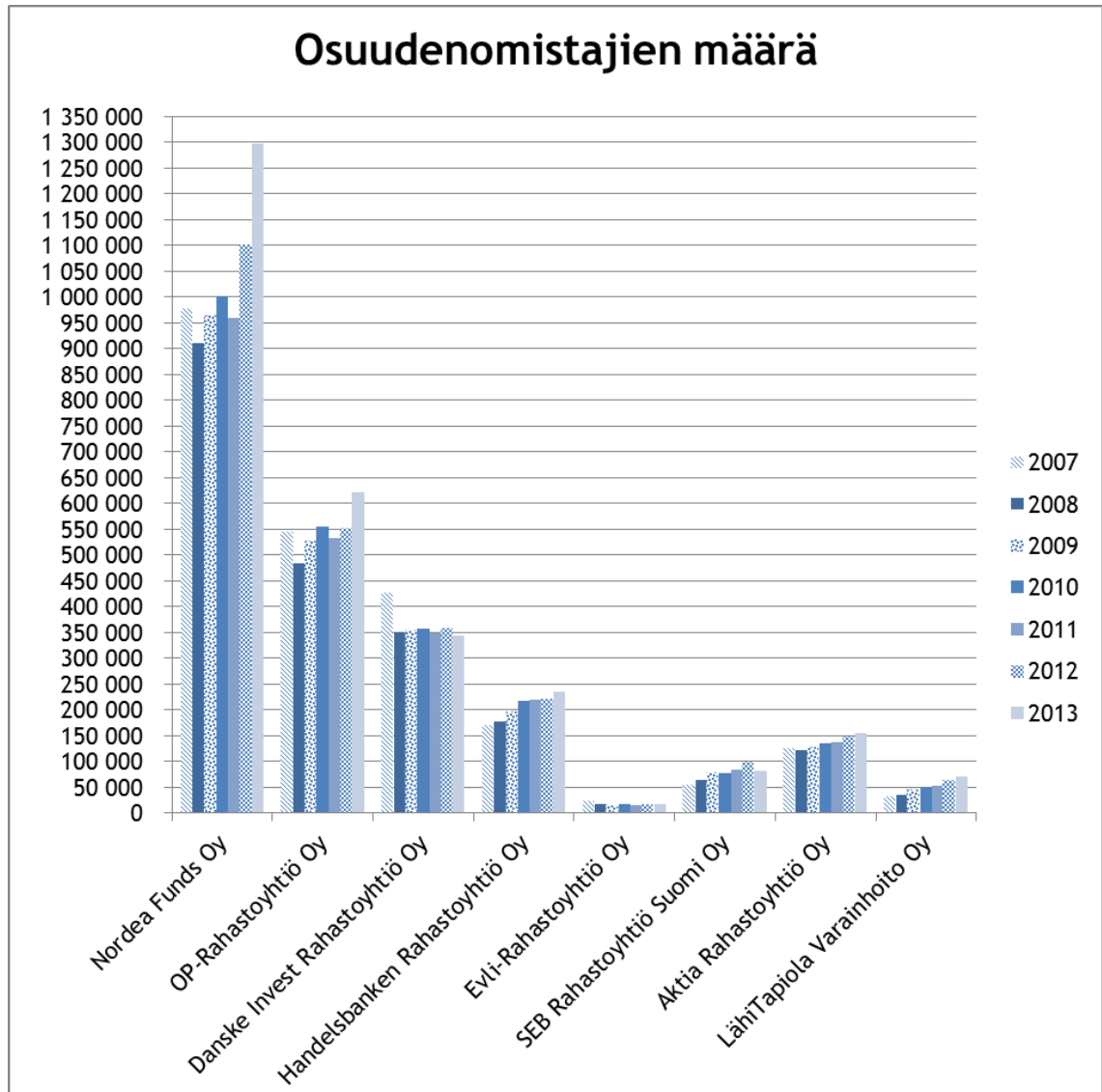
Tutkimuksessa käytiin läpi seitsemän vuoden aikana tapahtuneet muutokset osuudenomistajien ja rahastopääoman määrässä sijoitusrahastoissa. Tutkimuksen näkökulmana oli Suomen kahdeksan markkinaosuudeltaan suurimman rahastoyhtiön vertaaminen ja muutoksien havainnollistamiseen käytettiin myös sijoitusrahastojen lukumäärien tietoja.

Tutkimuksessa selvisi, että Suomen Sijoitustutkimuksen ylläpitämässä rahastoraportissa oli mukana lukumäärältään 99% Suomeen rekisteröidyistä sijoitusrahastoista ja kansainvälisten rahastoyhtiöiden tiedoissa oli mukana myös muutamia muualle rekisteröityjä sijoitusrahastoja, kuten esimerkiksi Nordea Rahastoyhtiön tapauksessa, Luxemburgiin rekisteröityjä sijoitusrahastoja. Ulkomaille rekisteröidyillä sijoitusrahastoilla käydään kuitenkin kauppaa myös Suomen markkinoilla. Näitä kyseisiä rahastoja ei kuitenkaan ollut lukumäärältään paljon, joten voidaan olettaa että se ei vaikuta tutkimukseen huomattavasti. Suomen Pankin tilastoista saatiin paikkaansa pitävät lukumäärät, mutta saatavilla oli vain sijoitusrahastojen kokonaismäärät Suomessa eikä rahastoyhtiöittäin luokiteltuja tietoja. Tämän takia tutkimuksessa käytettiin myös Suomen Sijoitustutkimuksen tietokantaa tämän osa-alueen osalta.

Tutkimuksessa saatiin tietoa osuudenomistajien määrän kehityksestä vuositasolla. Nordea Funds Oy oli vuodesta 2007 vuoteen 2013 suurin rahastoyhtiö osuudenomistajien määrän perusteella. Huippulukema saavutettiin vuonna 2013, jolloin osuudenomistajia oli vuoden lopussa yhteensä 1 296 692. Alhaisimmillaan osuudenomistajien määrä oli Nordean tapauksessa 2008, jolloin osuudenomistajia oli 911 327. Vähiten osuudenomistajia oli Evli-Rahastoyhtiöllä. Tutkimusvuosien aikana osuudenomistajien määrät vaihtelivat Evli-Rahastoyhtiön osalta 14 943 - 21 919. Huomion arvoista Evli-Rahastoyhtiön kohdalla on se, että rahastoyhtiöllä oli entisen osuudenomistajia vuonna 2007 ja kun suurin osa vertailussa olleista rahastoyhtiöistä saivat uuden huippulukeman vuonna 2013, niin Evli-Rahastoyhtiö ei päässyt enää vuoden 2007 tasolle. Myös Danske Invest Rahastoyhtiön osuudenomistajien määrä oli korkeimmillaan vuonna 2007 ja vuoden 2013 osuudenomistajien määrä ei ollut yhtä korkea. Danske Invest Rahastoyhtiön, eli entisen Sampo Rahastoyhtiön osuudenomistajien määrää pienensi kyseisen yhtiön tekemät isot strategiamuutokset ja omistajanvaihdos.

Seuraavassa kuviossa on esitelty osuudenomistajien määrän kehitys vuodesta 2007 vuoteen 2008. Kuvioista nähdään hyvin kehityksen suunnan. Kuvioista nähdään myös, että rahastoyhtiön keskinäinen markkinaosuusjärjestys on pysynyt samana koko aikajakson aikana. Nordea Funds Oy:llä on selkeästi muita kilpailijoita suuremmat volyymit. Ero on huomattava toisena olevaan OP-Rahastoyhtiöön. Osuudenomistajien määrään vuositasolla vaikuttavat vahvasti markkinatilanne. Finanssikriisin aiheuttamat muutokset näkyvät myös kuvioista hyvin. Osuudenomistajien määrä ei kuitenkaan ole niin vahvasti linkittynyt sijoitusrahastojen yhteenlaskettuun luku-

määrään. Esimerkiksi Nordea Funds Oy:llä oli vuonna 2013 huomattavasti vähemmän rahastoja kuin vuonna 2011 ja 2012, silti osuudenomistajien määrä nousi vuonna 2013. Huomionarvoista seuraavassa taulukossa on myös SEB Rahastoyhtiön, Handelsbanken Rahastoyhtiön ja LähiTapiola Varainhoidon kehityssuunta etenkin vuonna 2008. Kaikissa mainituissa yhtiöissä osuudenomistajien määrät nousivat vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta.

Kuvio 6: Osuudenomistajien määrän kehitys (Suomen Sijoitustutkimus 2014)

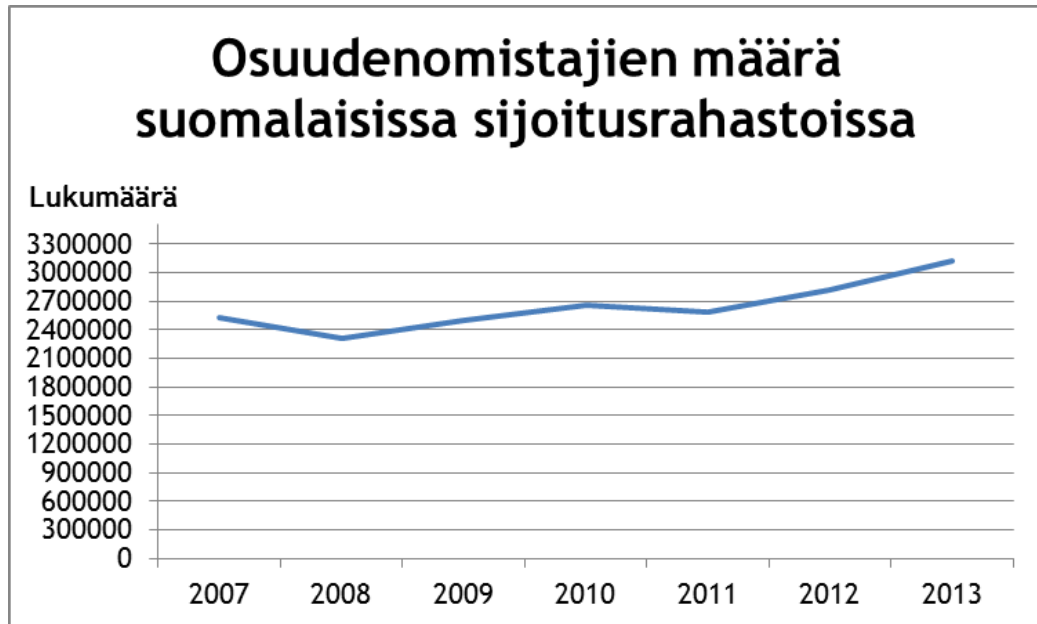

Lisäselvennystä edelliseen kuvioon saadaan seuraavasta taulukosta, jossa on laskettu muutokset jokaiselle rahastoyhtiölle erikseen. Taulukossa vertaillaan muutoksia vuosi kerralla. Esimerkiksi Nordea osuudenomistajien määrä laski 6,87 % vuodesta 2007 vuoteen 2008. Lisäksi taulukossa on laskettu koko aikavälin nettomuutos rahastoyhtiöittäin.

Rahastoyhtiö / Muutos	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2007-2013
Nordea Funds Oy	-6,87%	5,97%	3,66%	-4,24%	15,04%	17,59%	32,51%
OP-Rahastoyhtiö Oy	-11,25%	9,21%	5,11%	-3,96%	3,69%	12,35%	13,98%
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	-18,36%	1,40%	1,07%	-2,95%	3,26%	-4,00%	-19,51%
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	3,45%	10,85%	11,72%	0,21%	0,81%	6,42%	37,73%
Evli-Rahastoyhtiö Oy	-20,74%	-13,99%	17,09%	-13,61%	1,96%	5,81%	-25,61%
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	17,53%	23,91%	-4,34%	10,33%	17,56%	-16,80%	50,33%
Aktia Rahastoyhtiö Oy	-3,15%	5,44%	5,22%	2,56%	7,68%	4,89%	24,47%
LähiTapiola Varainhoito Oy	8,01%	31,47%	13,47%	4,17%	19,35%	10,79%	121,94%

Taulukko 22: Osuudenomistajien määrän muutos

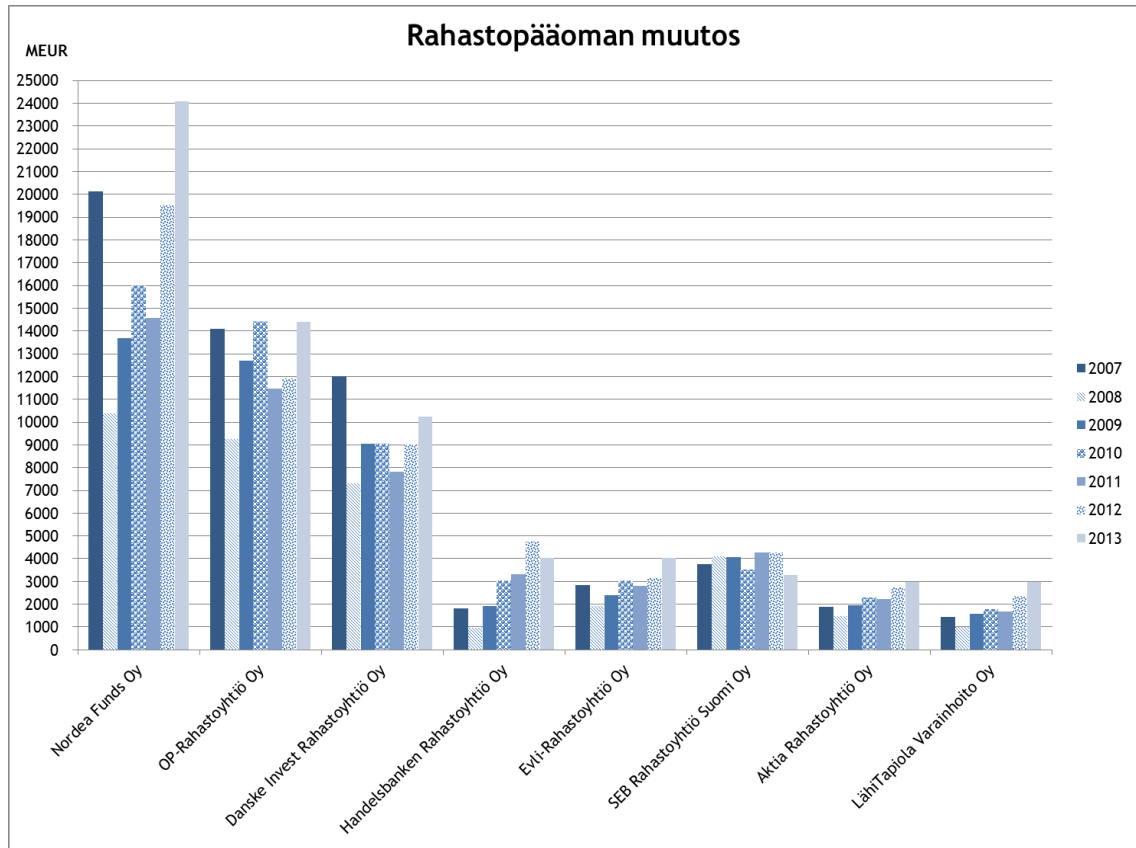
Seuraavassa kuviossa on osuudenomistajien kokonaismäärä suomalaisissa sijoitusrahastoissa. Vuonna 2007 osuudenomistajia oli yhteensä noin 2,5 miljoonaa. Vuonna 2008 vastaava määrä oli 2,3 miljoonaa, eli osuudenomistajien määrä väheni. Vuonna 2009 osuudenomistajien määrä nousi taas vuoden 2007 tasolle, eli osuudenomistajia oli vuoden lopussa 2,5 miljoonaa. 2010 osuudenomistajia oli noin 2,7 miljoonaa, eli pientä kasvua oli havaittavissa. Seuraavana vuonna osuudenomistajien määrä laski taas ja osuudenomistajia oli yhteensä noin 2,6 miljoonaa. Vuosina 2012 ja 2013 osuudenomistajien määrä lähti kasvuun. Vuonna 2012 määrä oli 2,8 miljoonaa ja vuonna 2013 luku nousi jo yli kolmeen miljoonaan (3,1 miljoonaa). Kokonaisuudessaan osuudenomistajien määrä on siis noussut vuodesta 2007 vuoteen 2013, mutta vuosittain on tapahtunut isojakin muutoksia määrissä.

Kuvio 7: Osuudenomistajien määrä suomalaisissa sijoitusrahastoissa (Suomen Sijoitus-tutkimus 2014)

Toinen tutkimuksen osa-alue oli rahastopääoman muutoksien tarkastelu. Rahastopääoman määrään vaikuttivat rahastojen sijoitusten arvonmuutokset, eli arvopaperimarkkinoiden liikkeet ovat luonnollisesti vahvasti linkittyneet siihen. Rahastopääoman kehityksestä vuodesta 2007 vuoteen 2013 huomataan selvä yhteys finanssikriisiin ja muihin markkinatilanteiden muutoksiin. Suurin pudotus oli vuodesta 2007 vuoteen 2008. Melkein kaikkien rahastoyhtiöiden rahastopääoman määrä laski tällöin rajusti. Ainoa poikkeus oli SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy, jonka rahastopääoma nousi vuodesta 2007 vuoteen 2008. SEB Rahastoyhtiön rahastopääoma oli vuonna 2007 yhteensä 3745 miljoonaa euroa ja vuonna 2008 yhteensä 4145 miljoonaa euroa. Positiiviseen tulokseen vaikuttavat osuudenomistajien määrän nousu, eli sitä kautta myös nettomerkinnot kasvoivat.

Seuraavassa kuviossa on esitelty rahastopääoman kehitys vuodesta 2007 vuoteen 2013. Myös rahastopääoman määrässä mitattuna Nordea Funds Oy oli 2007 - 2013 johtavassa asemassa. Kuvioista näkee myös selvästi vuoden 2008 finanssikriisi, joka romahdutti arvopaperimarkkinat. Vuonna 2013 rahastopääoman määrä nousi uusiin huippulukemiin. Tämän muutoksen näkee myös selkeästi kuvioista.

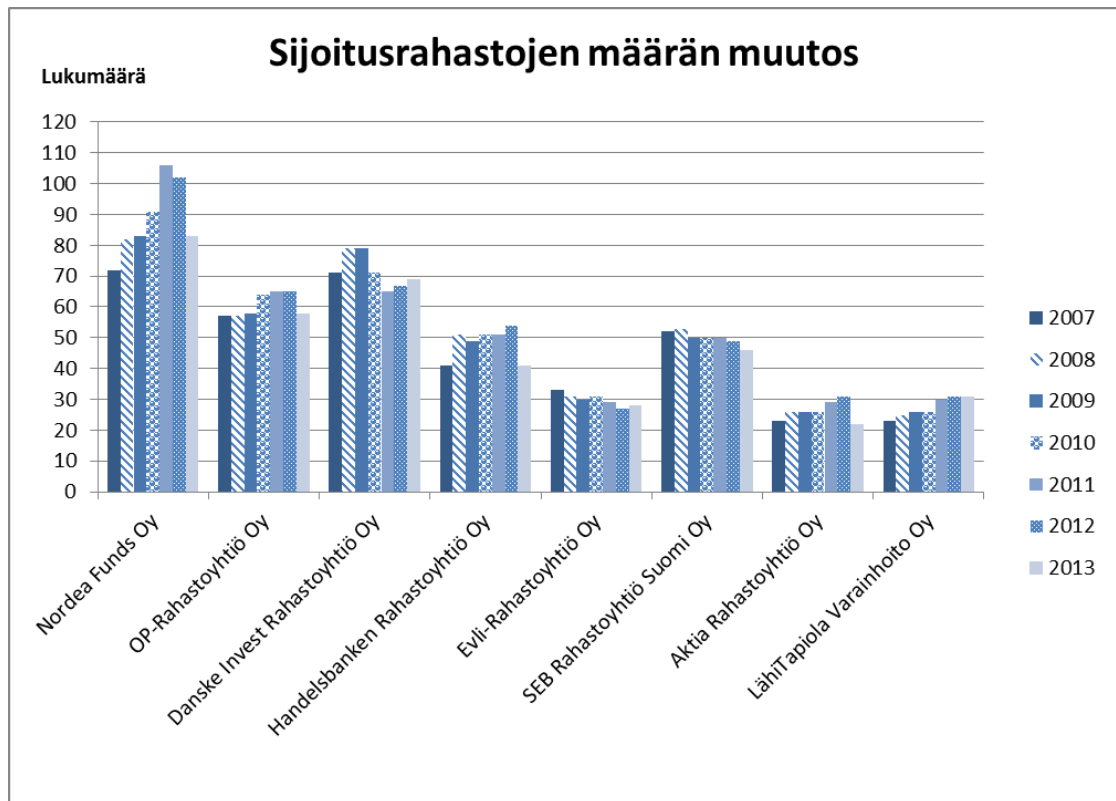
Kuvio 8: Rahastopääoman muutos 2007-2013 (Suomen Sijoitustutkimus 2014)

Edellistä kuviota selventää vielä seuraava taulukko, jossa on laskettu muutosprosentit. Muutosprosentit kertovat muutoksesta 2007-2013 rahastoyhtiöittäin. Lisäksi taulukosta löytyy nettomuutos 2007-2013, eli paljonko jokaisen rahastoyhtiön rahastopääoma on muuttunut koko ajanjaksolla mitattuna.

Rahastoyhtiö / Muutos	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2007-2013
Nordea Funds Oy	-48,26 %	31,43 %	16,97 %	-8,96 %	34,15 %	23,13 %	19,62 %
OP-Rahastoyhtiö Oy	-34,10 %	36,78 %	13,42 %	-20,44 %	4,16 %	20,41 %	2,02 %
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	-38,99 %	23,59 %	0,06 %	-13,56 %	15,62 %	13,04 %	-14,75 %
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	-45,18 %	92,68 %	58,14 %	9,01 %	43,22 %	-15,29 %	120,89 %
Evli-Rahastoyhtiö Oy	-30,82 %	22,36 %	27,61 %	-8,20 %	13,13 %	27,15 %	42,63 %
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	10,68 %	-2,14 %	-12,04 %	19,82 %	0,27 %	-23,16 %	-12,04 %
Aktia Rahastoyhtiö Oy	-19,92 %	29,21 %	17,48 %	-4,12 %	24,58 %	8,00 %	56,81 %
LähiTapiola Varainhoito Oy	-28,54 %	55,38 %	13,56 %	-7,90 %	44,17 %	23,68 %	107,05 %

Taulukko 23: Rahastopääoman muutokset

Tutkimuksessa käytettiin myös sijoitusrahastojen lukumääriä tukemaan rahastopääoman ja osuudenomistajien muutosten tutkimista. Seuraavassa kuviossa on esitelty sijoitusrahastojen määrän muutos kahdeksan suurimman rahastoyhtiön kohdalla vuodesta 2007 vuoteen 2013.

Kuvio 9: Sijoitusrahastojen määrän muutos (Suomen Sijoitustutkimus 2014)

Kuviosta nähdään, että muutoksen trendi on eri kuin osuudenomistajien ja rahastopääoman muutosta kuvaavissa kuviossa. Etenkin Nordea Funds Oy:n sijoitusrahastojen lukumäärä pienentyi 2013, kun rahastopääoman ja osuudenomistajien määrä kasvoi huomattavasti vuonna 2013. Nordea Funds Oy:lla oli eniten sijoitusrahastoja vuonna 2011 sekä 2012. Sijoitusrahastojen lukumäärä ei siis täysin korreloi rahastopääoman ja osuudenomistajien määrän kanssa. Tietenkin suurimmilla rahastoyhtiöillä on yleensä luonnollisesti eniten rahastoja.

Seuraavan kuvion tehtävä on vielä selventää sijoitusrahastojen määrän muutosta 2007-2013. Taulukosta nähdään muutosprosentit vuositasolla ja myös nettomuutos vuodesta 2007 vuoteen 2013.

Rahastoyhtiö / Muutos	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2007-2013
Nordea Funds Oy	-48,26 %	31,43 %	16,97 %	-8,96 %	34,15 %	23,13 %	15,28 %
OP-Rahastoyhtiö Oy	-34,10 %	36,78 %	13,42 %	-20,44 %	4,16 %	20,41 %	1,75 %
Danske Invest Rahastoyhtiö Oy	-38,99 %	23,59 %	0,06 %	-13,56 %	15,62 %	13,04 %	-2,82 %
Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy	-45,18 %	92,68 %	58,14 %	9,01 %	43,22 %	-15,29 %	0,00 %
Evli-Rahastoyhtiö Oy	-30,82 %	22,36 %	27,61 %	-8,20 %	13,13 %	27,15 %	-15,15 %
SEB Rahastoyhtiö Suomi Oy	10,68 %	-2,14 %	-12,04 %	19,82 %	0,27 %	-23,16 %	-11,54 %
Aktia Rahastoyhtiö Oy	-19,92 %	29,21 %	17,48 %	-4,12 %	24,58 %	8,00 %	-4,35 %
LähiTapiola Varainhoito Oy	-28,54 %	55,38 %	13,56 %	-7,90 %	44,17 %	23,68 %	34,78 %

Taulukko 24: Sijoitusrahastojen määrän muutokset

5 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää suomalaisten rahastojen osuudenomistajien ja pääoman kehitystä vuosien 2007 - 2013. Tutkimuksessa käytettiin myös apuna sijoitusyhtiöiden sijoitusrahastojen lukumäärää, jotta saataisiin myös tätä kautta hyvää vertailukohtaa. Opinnäytetyön tutkimusosiota varten saatiin kattavat ja luotettavat tiedot Suomen Sijoitustutkimuksen ja Suomen Pankin tietokannoista. Tietokantojen avulla saatiin tutkimusta varten tarvittavat tiedot rahastojen osuudenomistajien ja rahastopääoman osalta aikavälillä 2007 - 2013. Johtopäätösten teko oli kuitenkin haastavampaa kuin olin alun perin ajatellut. Yhdeksi ongelmaksi osoittautui tarkempien tietojen saaminen rahastoyhtiöiden osalta. Useimmat rahastoyhtiöt pitivät nettisivuillaan julkisina vain viimeisimpien vuosien vuosikertomukset, joista saa yksityiskohtaisempia tietoja muun muassa rahastoyhtiöiden rahastostrategioista. Tutkimuksessa ei käytetty myöskään haastatteluja, sillä muutamat rahastoyhtiöt eivät vastanneet yhteydenottopyyntöihin. Rahastoyhtiöiden asiantuntijoiden haastatteluiden kautta oltiin saatettu saada tarkempaa tietoa, mitä kautta oltaisiin saatu myös kattavammat johtopäätökset. Tutkimus keskittyy datan läpikäymiseen ja poikkeuksien huomaamiseen. Näihin johtaneita syitä pyrittiin löytämään mahdollisuuksien mukaan. Muutoksien syitä oli kuitenkin odotettua haastavampaa saada selville.

Ajanjakso 2007 - 2013 oli myös haastava, sillä tarkasteluaika oli pitkä ja markkinoilla oli poikkeuksellisen epävakaa tilanne. Tutkimuksessa saatiin kuitenkin tietoa osuudenomistajien ja pääoman kehityksestä, joten tutkimusta voidaan tältä osin pitää onnistuneena. Lisäksi tutkimuksessa käytetty aineisto on erittäin luotettava, mutta tutkimusta läpikäydessä pitää huomioida Suomen Sijoitustutkimuksen ja Suomen Pankin erilaiset datan luokittelukriteerit. Suomen Pankin kriteerit olivat enemmän validit tutkimuksen kannalta, mutta raporteissa ei ollut niin yksityiskohtaista tietoa kuin Suomen Sijoitustutkimuksella, joten tutkimuksessa käytettiin kumpaakin lähdeä.

Markkinakehitys, nettolunastukset sekä rahastojen lukumäärät vaikuttavat sijoitusyhtiöiden kokonaisrahastopääoman määrään. Tutkimus osoitti, että eniten näistä vaikuttaa markkinakehitys, eli rahastojen sijoitusten tuoton kehitys. Suomeen rekisteröidyt sijoitusrahastot ovat suurelta osin osakerahastoja, joten pörssikurssien muutokset vaikuttavat paljon Suomen sijoitusrahastomarkkinoihin. Osuudenomistajien ja rahastopääoman osalta kehitys vuodesta 2007 vuoteen 2013 oli vaihteleva. 2007 oli huippuvuosi ja vuonna 2013 saatiin seuraava uusi huipulukema. Myös osuudenomistajien kehitys on vahvasti kytköksissä markkinoihin. Epävakaassa tilanteessa sijoittajat lunastavat rahojaan rahastoista normaalia enemmän ja luopuvat täten osuuksistaan. Tutkimus on onnistunut, koska se auttaa lukijaa ymmärtämään markkinoiden muutoksien vaikutukset osuudenomistajien ja rahastopääoman määrään. Lisäksi markkinatilanteet käytiin kattavasti läpi ja lukija saa markkinoista selkeän kuvan.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Holmström B, 2010. Kriisin jälkeen. Vuosien 2007 - 2008 paniikki - Moderni versio talletuspa-
osta. Helsinki: Taloustieto.

Möttölä M, 2008. Rahaa rahastoilla. Helsinki: HS-kirjat.

Puttonen V, 2011. Taloustieteen oppikirja. Helsinki: WSOYpro.

Puttonen V. & Kivisaari, T. 1997. Sijoittaminen ja sijoitusrahastot Suomessa. Helsinki: KY-
Palvelut.

Suvanto A. & Virolainen K, 2010. Kriisin jälkeen. Rahoitusmarkkinat ja rahapolitiikka kriisin
aikana ja sen jälkeen. Helsinki: Taloustieto.

Sähköiset lähteet

Afred Berg 2012. Mikä sijoitusrahasto on?. Viitattu 12.1.2014.
http://www.alfredberg.fi/FI/funds/general_information.page

Danske Bank 2014. Historia. Viitattu 16.2.2014.
[http://danskebank.fi/fi-fi/tietoa-danske-bank-lyhyesti/Pages/Suomenliiketoimintojenhistoria.aspx](http://danskebank.fi/fi-fi/tietoa-danske-bankista/danske-bank-lyhyesti/Pages/Suomenliiketoimintojenhistoria.aspx)

EFAMA 2014. International Statistical Report Q3 2013: Worldwide Investment Fund Assets and
Flows, trends in the Third Quarter 2013. Viitattu 20.1.2014.
http://www.efama.org/Publications/Statistics/International/Quarterly%20International/140107_International%20Statistical%20Release%202013%20Q3.pdf

Finanssialan Keskusliitto 2010. Kotimaisten sijoitusrahastojen pääoma joulukuun
lopussa 54,25 miljardia euroa. Lehdistötiedote. Viitattu 22.2.2014.
<http://www.sijoitustutkimus.fi/wp-content/uploads/2010/01/lehdisto1001.pdf>

Finanssialan Keskusliitto 2011. Sijoitusrahastojen vuosi 2010. Lehdistösaate. Viitattu
23.2.2014.
<http://www.sijoitustutkimus.fi/wp-content/uploads/2011/01/lehdisto1101.pdf>

Finanssialan Keskusliitto 2014a. Sijoitusrahastojen vuosi 2013: Uusia sijoituksia 4,7 miljardia
euroa. Viitattu 19.1.2014.
http://www.fkl.fi/ajankohtaista/tiedotteet/Sivut/Sijoitusrahastojen_vuosi_2013.aspx

Finanssialan Keskusliitto 2014b. Sijoitusrahastojen vuosi 2013: Uusia sijoituksia 4,7 miljardia
euroa. Viitattu 20.1.2014.
http://www.fkl.fi/ajankohtaista/tiedotteet/Sivut/Sijoitusrahastojen_vuosi_2013.aspx

Investment Company Institute 2014a. Worldwide Mutual Fund Assets and Flows
Third Quarter 2013. Viitattu 19.1.2014.
http://www.ici.org/research/stats/worldwide/ww_09_13

Investment Company Institute 2014b. Worldwide Mutual Fund Assets and Flows
Third Quarter 2013. Viitattu 20.1.2014.
http://www.ici.org/research/stats/worldwide/ww_09_13

LähiTapiola 2013. Pankin ja varainhoidon nimi muuttuu 8.6.. Viitattu 15.3.2014.
<http://www.lahitapiola.fi/www/Yksityisasiakkaat/Pankkipalvelut/Nimenmuutos>

Nordea 2012. Toiminta vuonna 2012. Viitattu 27.1.2013.

http://www.nordea.com/sitemod/upload/Root/www.nordea.com%20-%20fi/Investor%20Relations/Summary_FI_2012.pdf

Nordnet. 2013. Rahasto-opas. Viitattu 20.10.2013.

<https://www.nordnet.fi/mux/web/fonder/rahasto-opas.html>

Pörssisäätiö 2012. Sijoitusrahasto-opas. Viitattu 18.2.2014.

<http://www.porssisaatio.fi/blog/books/sijoitusrahasto-opas/>

Suomen Pankki 2009. Rahoitustilastot - Vuosikatsaus 2008. Viitattu 22.1.2014.

http://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/tase_ ja_korko/Documents/Raha_ ja_pankkitilastot_vuosikatsaus_2008.pdf

Suomen Pankki 2010. Rahoitustilastot - Vuosikatsaus 2009. Viitattu 22.1.2014.

http://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/tase_ ja_korko/Documents/Rahoitustilastot_vuosikatsaus_2009.pdf

Suomen Pankki 2011. Rahoitustilastot - Vuosikatsaus 2010. Viitattu 21.1.2014.

http://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/tase_ ja_korko/Documents/Rahoitustilastot_vuosikatsaus_2010.pdf

Suomen Pankki 2012. Rahoitustilastot - Vuosikatsaus 2011. Viitattu 21.1.2014.

http://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/tase_ ja_korko/Documents/Rahoitustilastot_Vuosikatsaus_2011.pdf

Suomen Pankki 2013a. Sijoitusrahastolista. Viitattu 2.1.2013.

<http://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/sijoitusrahastot/Pages/sijoitusrahastolista.aspx>

Suomen Pankki 2013b. Rahoitustilastot - Vuosikatsaus 2012. Viitattu 21.1.2014.

http://www.suomenpankki.fi/fi/julkaisut/tilastojulkaisut/rahoitustilastot/Documents/Rahoitustilastot_Vuosikatsaus_2012.pdf

Suomen Pankki 2014a. Jori Oksanen - Rahastojen lukumäärät. Sähköposti. Viitattu 22.1.2014.

Suomen Pankki 2014b. Sijoitusrahastot - Vuosikatsaus 2013. Viitattu 2.3.2014.

http://www.suomenpankki.fi/fi/julkaisut/tilastojulkaisut/sijoitusrahastot/Documents/Sijoitusrahastot_vuosikatsaus_2013.pdf

Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2008a. Sijoitusrahastojen vuosi 2007. Viitattu 1.2.2014.

<http://www.sijoitustutkimus.fi/wp-content/uploads/2008/01/lehdisto0801.pdf>

Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2008b. Rahastoraportti 01/2008. Viitattu 1.2.2014.

<http://www.sijoitustutkimus.fi/wp-content/uploads/2008/01/rr0801.pdf>

Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2009a. Sijoitusrahastojen vuosi 2008. Viitattu 22.2.2014.

<http://www.sijoitustutkimus.fi/wp-content/uploads/2009/01/lehdisto0901.pdf>

Suomen Sijoitusrahastoyhdistys 2009b. Rahastoraportti 01/2009. Viitattu 22.2.2014.

<http://www.sijoitustutkimus.fi/wp-content/uploads/2009/01/rr0901.pdf>

Suomen Sijoitustutkimus 2012. Sijoitusrahastojen vuosi 2011. Viitattu 23.2.2014.

<http://www.sijoitustutkimus.fi/2012/01/6301/>

Suomen Sijoitustutkimus 2012. Rahastoraportti 12/2012. Viitattu 23.2.2014.

http://www.sijoitustutkimus.fi/wp-content/uploads/2013/01/Rahastoraportti_201212.pdf

Suomen Sijoitustutkimus 2013. Sijoitusrahastojen vuosi 2012: Sijoitusrahastoihin runsaasti uutta pääomaa. Viitattu 23.2.2014.

<http://www.sijoitustutkimus.fi/2013/01/sijoitusrahastojen-vuosi-2012-sijoitusrahastoihin-runsaasti-uutta-paaomaa/>

Suomen Sijoitustutkimus 2014. Rahastoraportti 2013. Viitattu 26.1.2014.

http://www.sijoitustutkimus.fi/wp-content/uploads/2014/01/Rahastoraportti_201312.pdf

Suomen Sijoitustutkimus 2014. Rahastoraporttidata 2013. Viitattu 26.1.2014.

<https://data.sijoitustutkimus.fi/ClientLink/reportsbrowser.do>

Suomen Sijoitustutkimus 2014. Sijoitusrahastojen vuosi 2013: Uusia sijoituksia 4,7 miljardia euroa. Viitattu 23.2.2014.

<http://www.sijoitustutkimus.fi/2014/01/sijoitusrahastojen-vuosi-2013-uusia-sijoituksia-47-miljardia-euroa/>

Kuviot

Kuvio 1: Sijoitusrahastojen pääoman jakautuminen maailmanlaajuisesti	11
Kuvio 2: Sijoitusrahastojen lukumäärät rahastotyypeittäin	12
Kuvio 3: FK:n kotimaisten jäsenyhteisöjen markkinaosuudet.....	14
Kuvio 4: Rahastopääoma suomalaisissa sijoitusrahastoissa.....	15
Kuvio 5: Rahastopääoma rahastotyypeittäin ja nettomerkinnot yhteensä	15
Kuvio 6: Osuudenomistajien määrän kehitys.....	32
Kuvio 7: Osuudenomistajien määrä suomalaisissa sijoitusrahastoissa.....	34
Kuvio 8: Rahastopääoman muutos 2007-2013.....	35
Kuvio 9: Sijoitusrahastojen määrän muutos.....	36

Taulukot

Taulukko 1: Sijoitusrahastot Euroopassa.....	11
Taulukko 2: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2007.....	17
Taulukko 3: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2007.....	17
Taulukko 4: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2008.....	19
Taulukko 5: Muutosprosentit vuodesta 2007 vuoteen 2008.....	20
Taulukko 6: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2008.....	20
Taulukko 7: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2009.....	21
Taulukko 8: Muutosprosentit vuodesta 2008 vuoteen 2009.....	22
Taulukko 9: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2009.....	22
Taulukko 10: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2010.....	23
Taulukko 11: Muutosprosentit vuodesta 2009 vuoteen 2010.....	24
Taulukko 12: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2010.....	24
Taulukko 13: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2011.....	25
Taulukko 14: Muutosprosentit vuodesta 2010 vuoteen 2011.....	26
Taulukko 15: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2011.....	26
Taulukko 16: Osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2012.....	27
Taulukko 17: Muutosprosentit vuonna 2012.....	28
Taulukko 18: Sijoitusrahastojen määrät vuonna 2012.....	28
Taulukko 19: Rahastoyhtiöiden osuudenomistajat ja rahastopääoma vuonna 2013.....	29
Taulukko 20: Muutosprosentit vuodesta 2012 vuoteen 2013.....	30
Taulukko 21: Sijoitusrahastojen lukumäärät vuonna 2013.....	30
Taulukko 22: Osuudenomistajien määrän muutos.....	33
Taulukko 23: Rahastopääoman muutokset.....	35
Taulukko 24: Sijoitusrahastojen määrän muutokset.....	37